

REGULAMIN POSTĘPOWANIA
PRZED SĄDEM

Niniejszy tekst skonsolidowany uwzględnia:

regulamin postępowania przed Sądem Pierwszej Instancji Wspólnot Europejskich z dnia 2 maja 1991 r. (Dz.U. L 136 z 30.5.1991, s. 1 oraz Dz.U. L 317 z 19.11.1991, s. 34 – sprostowanie), jak również zmiany wynikające z następujących aktów:

1. Zmian do regulaminu Sądu Pierwszej Instancji Wspólnot Europejskich z dnia 15 września 1994 r. (Dz.U. L 249 z 24.9.1994, s. 17),
2. Zmian do regulaminu Sądu Pierwszej Instancji Wspólnot Europejskich z dnia 17 lutego 1995 r. (Dz.U. L 44 z 28.2.1995, s. 64),
3. Zmian do regulaminu Sądu Pierwszej Instancji Wspólnot Europejskich z dnia 6 lipca 1995 r. (Dz.U. L 172 z 22.7.1995, s. 3),
4. Zmian do regulaminu Sądu Pierwszej Instancji Wspólnot Europejskich z dnia 12 marca 1997 r. (Dz.U. L 103 z 19.4.1997, s. 6 oraz Dz.U. L 351 z 23.12.1997, s. 72 – sprostowanie),
5. Zmian do regulaminu Sądu Pierwszej Instancji Wspólnot Europejskich z dnia 17 maja 1999 r. (Dz.U. L 135 z 29.5.1999, s. 92),
6. Zmian do regulaminu Sądu Pierwszej Instancji Wspólnot Europejskich z dnia 6 grudnia 2000 r. (Dz.U. L 322 z 19.12.2000, s. 4),
7. Zmian do regulaminu Sądu Pierwszej Instancji Wspólnot Europejskich z dnia 21 maja 2003 r. (Dz.U. L 147 z 14.6.2003, s. 22),

8. Decyzji Rady 2004/406/WE, Euratom z dnia 19 kwietnia 2004 r. zmieniającej art. 35 § 1 i 2 regulaminu Sądu Pierwszej Instancji Wspólnot Europejskich (Dz.U. L 132 z 29.4.2004, s. 3),
9. Zmian do regulaminu Sądu Pierwszej Instancji Wspólnot Europejskich z dnia 21 kwietnia 2004 r. (Dz.U. L 127 z 29.4.2004, s. 108),
10. Zmian do regulaminu Sądu Pierwszej Instancji Wspólnot Europejskich z dnia 12 października 2005 r. (Dz.U. L 298 z 15.11.2005, s. 1 oraz Dz.U. L 63 z 1.3.2007, s. 38 – sprostowanie),
11. Decyzji Rady 2006/956/WE, Euratom z dnia 18 grudnia 2006 r. zmieniającej regulamin Sądu Pierwszej Instancji Wspólnot Europejskich w odniesieniu do systemu językowego (Dz.U. L 386 z 29.12.2006, s. 45),
12. Zmian do regulaminu Sądu Pierwszej Instancji Wspólnot Europejskich z dnia 12 czerwca 2008 r. (Dz.U. L 179 z 8.7.2008, s. 12),
13. Zmian do regulaminu Sądu Pierwszej Instancji Wspólnot Europejskich z dnia 14 stycznia 2009 r. (Dz.U. L 24 z 28.1.2009, s. 9),
14. Decyzji Rady 2009/170/WE, Euratom z dnia 16 lutego 2009 r. zmieniającej regulamin Sądu Pierwszej Instancji Wspólnot Europejskich w odniesieniu do systemu językowego mającego zastosowanie do odwołań wniesionych od orzeczeń Sądu do spraw Służby Publicznej Unii Europejskiej (Dz.U. L 60 z 4.3.2009, s. 3),
15. Zmian do regulaminu Sądu Pierwszej Instancji Wspólnot Europejskich z dnia 7 lipca 2009 r. (Dz.U. L 184 z 16.7.2009, s. 10),

16. Zmian do regulaminu Sądu z dnia 26 marca 2010 r. (Dz.U. L 92 z 13.4.2010, s. 14),
17. Zmian do regulaminu postępowania przed Sądem z dnia 24 maja 2011 r. (Dz.U. L 162 z 22.6.2011, s. 18).
18. Zmian do regulaminu postępowania przed Sądem z dnia 19 czerwca 2013 r. (Dz.U. L 173 z 26.6.2013, s. 66).

Niniejszy tekst skonsolidowany nie posiada mocy wiążącej. W związku z powyższym pominięto preambułę.

REGULAMIN POSTĘPOWANIA

PRZED SĄDEM

Z DNIA 2 MAJA 1991 R.¹

STRESZCZENIE

Przepis wstępny (art. 1)

Tytuł 1 – Organizacja Sądu

Rozdział 1	– Prezes i członkowie Sądu (art. 2 – 9)
Rozdział 2	– Tworzenie izb oraz wyznaczenie sędziów sprawozdawców i rzeczników generalnych (art. 10 – 19)
Rozdział 3	– Sekretariat
Sekcja 1	– Sekretarz (art. 20 – 27)
Sekcja 2	– Pozostałe służby (art. 28 – 30)
Rozdział 4	– Funkcjonowanie Sądu (art. 31 – 34)
Rozdział 5	– System językowy (art. 35 – 37)
Rozdział 6	– Prawa i obowiązki pełnomocników, doradców i adwokatów lub radców prawnych (art. 38 – 42)

¹ Dz.U. L 136 z 30.5.1991, s. 1 ze sprostowaniem w Dz.U. L 317 z 19.11.1991, s. 34, ze zmianami z dnia 15 września 1994 r. (Dz.U. L 249 z 24.9.1994, s. 17), z dnia 17 lutego 1995 r. (Dz.U. L 44 z 28.2.1995, s. 64), z dnia 6 lipca 1995 r. (Dz.U. L 172 z 22.7.1995, s. 3), z dnia 12 marca 1997 r. (Dz.U. L 103 z 19.4.1997, s. 6, ze sprostowaniem w Dz.U. L 351 z 23.12.1997, s. 72), z dnia 17 maja 1999 r. (Dz.U. L 135 z 29.5.1999, s. 92), z dnia 6 grudnia 2000 r. (Dz.U. L 322 z 19.12.2000, s. 4), z dnia 21 maja 2003 r. (Dz.U. L 147 z 14.6.2003, s. 22), z dnia 19 kwietnia 2004 r. (Dz.U. L 132 z 29.4.2004, s. 3), z dnia 21 kwietnia 2004 r. (Dz.U. L 127 z 29.4.2004, s. 108), z dnia 12 października 2005 r. (Dz.U. L 298 z 15.11.2005, s. 1 ze sprostowaniem w Dz.U. L 63 z 1.3.2007, s. 38), z dnia 18 grudnia 2006 r. (Dz.U. L 386 z 29.12.2006, s. 45), z dnia 12 czerwca 2008 r. (Dz.U. L 179 z 8.7.2008, s. 12), z dnia 14 stycznia 2009 r. (Dz.U. L 24 z 28.1.2009, s. 9), z dnia 16 lutego 2009 r. (Dz.U. L 60 z 4.3.2009, s. 3), z dnia 7 lipca 2009 r. (Dz.U. L 184 z 16.7.2009, s. 10), z dnia 26 marca 2010 r. (Dz.U. L 92 z 13.4.2010, s. 14), z dnia 24 maja 2011 r. (Dz.U. L 162 z 22.6.2011, s. 18) oraz z dnia 19 czerwca 2013 r. (Dz.U. L 173 z 26.6.2013, s. 66).

Tytuł 2 – Postępowanie

- Rozdział 1 – Procedura pisemna (art. 43 – 54)
- Rozdział 2 – Procedura ustna (art. 55 – 63)
- Rozdział 3 – Środki organizacji postępowania i środki dowodowe
- Sekcja 1 – Środki organizacji postępowania (art. 64)
- Sekcja 2 – Środki dowodowe (art. 65 – 67)
- Sekcja 3 – Wzywanie i przesłuchiwanie świadków i biegłych (art. 68 – 76)
- Rozdział 3a – Tryb przyspieszony (art. 76 a)
- Rozdział 4 – Zawieszenie postępowania i stwierdzenie niewłaściwości przez Sąd (art. 77 – 80)
- Rozdział 5 – Wyroki (art. 81 – 86)
- Rozdział 6 – Koszty (art. 87 – 93)
- Rozdział 7 – Pomoc w zakresie kosztów postępowania (art. 94 – 97)
- Rozdział 8 – Cofnięcie skargi (art. 98 i 99)
- Rozdział 9 – Doręczenia (art. 100)
- Rozdział 10 – Terminy (art. 101 – 103)

Tytuł 3 – Procedury szczególne

- Rozdział 1 – Zawieszenie wykonania aktu lub postępowania egzekucyjnego i inne środki tymczasowe (art. 104 – 110)
- Rozdział 2 – Kwestie incydentalne (art. 111 – 114)
- Rozdział 3 – Interwencja (art. 115 i 116)

- Rozdział 4 – Wyroki Sądu wydane po uchyleniu jego orzeczenia i przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania (art. 117 – 121)
- Rozdział 4a – Orzeczenia Sądu wydane po poddaniu jego orzeczenia wyjątkowej procedurze ponownego rozpoznania i przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania (art. 121a – 121d)
- Rozdział 5 – Wyroki zaoczne i sprzeciwy (art. 122)
- Rozdział 6 – Nadzwyczajne środki zaskarżenia
- Sekcja 1 – Powództwo osoby trzeciej przeciwko prawomocnemu orzeczeniu (art. 123 i 124)
- Sekcja 2 – Wznowienie postępowania (art. 125 – 128)
- Sekcja 3 – Wykładnia wyroków (art. 129)

Tytuł 4 – Postępowanie w sprawach z zakresu własności intelektualnej (art. 130 – 136)

Tytuł 5 – Odwołania od orzeczeń Sądu do spraw Służby Publicznej Unii Europejskiej (art. 136a - 149)

Przepisy końcowe (art. 150 i 151)

PRZEPIS WSTĘPNY

Artykuł 1

W niniejszym regulaminie:

- postanowienia Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej wskazuje się przez podanie numeru danego artykułu tego traktatu i następującego po nim oznaczenia „TFUE”;

- postanowienia Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Energii Atomowej wskazuje się przez podanie numeru artykułu i następującego po nim oznaczenia „TEWEA”,
- przez „statut” rozumie się Protokół w sprawie statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej,
- przez „porozumienie EOG” rozumie się Porozumienie o Europejskim Obszarze Gospodarczym.

Dla celów niniejszego regulaminu:

- przez „instytucję” lub „instytucje” rozumie się instytucje Unii oraz organy lub jednostki organizacyjne Unii ustanowione na mocy traktatów lub na mocy aktu przyjętego w celu ich wykonania, które mogą występować jako strony postępowania przed Sądem,
- przez „Urząd Nadzoru EFTA” rozumie się urząd nadzoru, o którym mowa w porozumieniu EOG.

TYTUŁ 1 ORGANIZACJA SĄDU

Rozdział 1 PREZES I CZŁONKOWIE SĄDU

Artykuł 2

§ 1

Każdy członek Sądu wykonuje głównie funkcję sędziego.

Członkowie Sądu są dalej zwani „sędziami”.

§ 2

Każdy sędzia, z wyjątkiem prezesa, może w okolicznościach określonych w art. 17–19 pełnić w danej sprawie funkcję rzecznika generalnego.

Przepisy niniejszego regulaminu dotyczące rzecznika generalnego mają zastosowanie tylko wówczas, gdy sędzia został wyznaczony do pełnienia funkcji rzecznika generalnego.

Artykuł 3

Kadencja sędziego rozpoczyna się w dniu określonym w akcie mianowania. Jeżeli akt mianowania nie zawiera postanowień dotyczących daty rozpoczęcia kadencji, kadencja rozpoczyna się w dniu wydania aktu mianowania.

Artykuł 4

§ 1

Przed podjęciem obowiązków sędziowie składają przed Trybunałem Sprawiedliwości następujące ślubowanie:

„Ślubuję obowiązki swe wykonywać bezstronnie i sumiennie; ślubuję utrzymać w tajemnicy treść obrad Sądu”.

§ 2

Niezwłocznie po złożeniu ślubowania sędziowie podpisują oświadczenie, w którym uroczyście zobowiązują się szanować, w trakcie pełnienia funkcji i po ich zakończeniu, obowiązki z nich wynikające, zwłaszcza uczciwości i roztropności przy obejmowaniu pewnych stanowisk lub przyjmowaniu pewnych korzyści po zakończeniu funkcji.

Artykuł 5

Jeżeli Trybunał Sprawiedliwości ma rozstrzygnąć, po zasięgnięciu opinii Sądu, czy dany sędzia nie spełnia już wymaganych warunków lub nie czyni zadość obowiązkom wynikającym z jego urzędu, prezes Sądu wzywa zainteresowanego sędziego do przedstawienia swoich uwag na posiedzeniu niejawnym i pod nieobecność sekretarza.

Sąd uzasadnia swoją opinię.

Opinia stwierdzająca, że dany sędzia nie spełnia już wymaganych warunków lub nie czyni zadość obowiązkom wynikającym z jego urzędu, przyjmowana jest głosami większości sędziów Sądu. W takim przypadku informacje na temat rozkładu głosów w czasie głosowania są podawane do wiadomości Trybunału Sprawiedliwości.

Głosowanie jest tajne; zainteresowany sędzia nie uczestniczy w obradach.

Artykuł 6

Z wyjątkiem prezesa Sądu oraz prezesów izb pierwszeństwo wśród sędziów ustala się na podstawie starszeństwa służbowego.

W przypadku jednakowego starszeństwa służbowego o pierwszeństwie decyduje wiek.

Ustępujący sędziowie, którzy zostają ponownie mianowani, zachowują swoje dotychczasowe pierwszeństwo.

Artykuł 7

§ 1

Niezwłocznie po częściowym odnowieniu składu sędziowskiego, określonym w art. 254 TFUE, sędziowie wybierają spośród siebie, na okres trzech lat, prezesa Sądu.

§ 2

Jeżeli stanowisko prezesa Sądu zostanie zwolnione przed upływem kadencji, Sąd wybiera jego następcę na okres pozostający do zakończenia kadencji.

§ 3

Wybory określone w niniejszym artykule przeprowadza się w drodze tajnego głosowania. Wybrany zostaje sędzia, który uzyska ponad połowę głosów sędziów wchodzących

w skład Sądu. Jeżeli żaden sędzia nie uzyska takiej większości, przeprowadza się dalsze tury głosowania aż do uzyskania takiej większości.

Artykuł 8

Prezes Sądu kieruje pracami i administracją Sądu, a także przewodniczy posiedzeniom i obradom.

Prezes Sądu przewodniczy wielkiej izbie.

Jeżeli prezes Sądu zostanie przydzielony do izby złożonej z trzech lub pięciu sędziów, przewodniczy on tej izbie.

Artykuł 9

Jeżeli prezes Sądu jest nieobecny lub nie może uczestniczyć w obradach albo jeżeli stanowisko prezesa pozostaje nieobsadzone, obowiązki prezesa wykonuje jeden z prezesów izb, zgodnie z porządkiem pierwszeństwa ustanowionym w art. 6.

Jeżeli w tym samym czasie prezes Sądu i prezesi izb są nieobecni lub nie mogą uczestniczyć w obradach, lub ich stanowiska pozostają w tym samym czasie nieobsadzone, obowiązki prezesa wykonuje jeden z pozostałych sędziów, zgodnie z porządkiem pierwszeństwa ustanowionym w art. 6.

Rozdział 2
**TWORZENIE IZB ORAZ WYZNACZANIE SĘDZIÓW SPRAWOZDAWCÓW
I RZECZNIKÓW GENERALNYCH**

Artykuł 10

§ 1

Sąd powołuje izby złożone z trzech i z pięciu sędziów oraz wielką izbę składającą się z trzynastu sędziów i decyduje o przydzieleniu sędziów do poszczególnych izb.

§ 2

Decyzja podjęta zgodnie z niniejszym artykułem podlega opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Artykuł 11

§ 1

Sprawy wniesione do Sądu są rozpoznawane przez izby złożone zgodnie z art. 10 z trzech lub z pięciu sędziów.

Sprawy mogą być rozpoznawane przez pełny skład Sądu lub przez wielką izbę w przypadkach określonych w art. 14, 51, 106, 118, 124, 127 oraz 129.

Sprawy mogą być rozpoznawane przez Sąd w składzie jednego sędziego, jeżeli są mu przekazywane w przypadkach określonych w art. 14 i 51 lub przydzielane na podstawie art. 124, art. 127 § 1 oraz art. 129 § 2.

§ 2

W odniesieniu do spraw przydzielonych lub przekazanych izbie określenie „Sąd” użyte w niniejszym regulaminie oznacza tę izbę. W odniesieniu do spraw przekazanych lub przydzielonych Sądowi w składzie jednego sędziego określenie „Sąd” użyte w niniejszym regulaminie oznacza tego sędziego.

Artykuł 12

Sąd ustala kryteria, zgodnie z którymi sprawy są rozdzielane między izby.

Decyzja ta podlega opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Artykuł 13

§ 1

Niezwłocznie po wniesieniu skargi prezes Sądu przydziela sprawę jednej z izb.

§ 2

Prezes izby proponuje prezesowi Sądu, w odniesieniu do każdej sprawy przydzielonej izbie, wyznaczenie sędziego sprawozdawcy; decyzja należy do prezesa Sądu.

Artykuł 14

§ 1

Jeżeli jest to uzasadnione zawilnością prawną, znaczeniem sprawy lub szczególnymi okolicznościami, sprawa może zostać przekazana pełnemu składowi Sądu, wielkiej izbie lub izbie składającej się z innej liczby sędziów.

§ 2

1. Sprawy wymienione poniżej, przydzielone izbie złożonej z trzech sędziów, mogą być rozpoznane przez sędziego sprawozdawcę orzekającego w składzie jednego sędziego w braku zawilności kwestii prawnych i w braku złożoności stanu faktycznego, w razie niewielkiego znaczenia sprawy i w braku innych szczególnych okoliczności oraz jeżeli sprawy te zostały przekazane na warunkach określonych w art. 51:

- a) sprawy wniesione na podstawie art. 270 TFUE;
- b) sprawy wniesione na podstawie art. 263 akapit czwarty, art. 265 akapit trzeci i art. 268 TFUE, w których podnoszone są jedynie kwestie już wyjaśnione w utrwalonym orzecznictwie lub należące do ciągu spraw mających ten sam przedmiot, z których jedna została wcześniej prawomocnie rozstrzygnięta;
- c) sprawy wniesione na podstawie art. 272 TFUE.

2. Niedopuszczalne jest przekazanie Sądowi w składzie jednego sędziego spraw:

- a) w których podniesiono kwestie legalności aktów o zasięgu ogólnym;
- b) dotyczących zastosowania przepisów:

- z zakresu konkurencji i kontroli koncentracji,
- odnoszących się do pomocy udzielanej przez państwa,
- odnoszących się do handlowych środków ochronnych,
- odnoszących się do wspólnej organizacji rynków rolnych, z wyjątkiem spraw należących do serii spraw mających ten sam przedmiot, z których jedna została wcześniej prawomocnie rozstrzygnięta;

c) wymienionych w art. 130 § 1.

3. Sąd w składzie jednego sędziego zwraca sprawę izbie, jeżeli stwierdzi, że przyczyny uzasadniające przekazanie sprawy ustały.

§ 3

Decyzje o zwrocie i przekazaniu spraw, o których mowa w §§ 1 i 2, wydaje się na warunkach określonych w art. 51.

Artykuł 15

§ 1

Sędziowie wybierają spośród siebie, na podstawie przepisów art. 7 § 3, prezesów izb, które składają się z trzech i z pięciu sędziów.

§ 2

Prezesi izb złożonych z pięciu sędziów wybierani są na okres trzech lat. Ich kadencja może być jednokrotnie odnowiona.

Wybór prezesów izb złożonych z pięciu sędziów następuje niezwłocznie po wyborze prezesa Sądu, przewidzianym w art. 7 § 1.

§ 3

Prezesi izb złożonych z trzech sędziów wybierani są na czas określony.

§ 4

Jeżeli stanowisko prezesa izby zostanie zwolnione przed upływem kadencji, wybiera się jego następcę na okres pozostający do zakończenia kadencji.

§ 5

Wyniki tych wyborów są publikowane w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Artykuł 16

W odniesieniu do spraw przydzielonych lub przekazanych izbom uprawnienia prezesa wykonuje prezes izby.

W odniesieniu do spraw przekazanych lub przydzielonych Sądowi w składzie jednego sędziego uprawnienia prezesa, z wyjątkiem określonych w art. 105 i 106, wykonuje ten sędzia.

Artykuł 17

Sąd w pełnym składzie jest wspierany przez rzecznika generalnego wyznaczonego przez prezesa Sądu.

Artykuł 18

Sąd w składzie izby może być wspierany przez rzecznika generalnego, jeżeli uzna, że wymaga tego zawilość prawna lub skomplikowany stan faktyczny sprawy.

Artykuł 19

Decyzję o wyznaczeniu rzecznika generalnego w określonej sprawie podejmuje Sąd w pełnym składzie, na wniosek izby, której ta sprawa została przydzielona lub przekazana.

Prezes Sądu wyznacza sędziego, który będzie pełnił funkcję rzecznika generalnego w tej sprawie.

Rozdział 3 **SEKRETARIAT**

Sekcja 1 – Sekretarz

Artykuł 20

§ 1

Sąd mianuje sekretarza.

Dwa tygodnie przed wyznaczoną datą mianowania prezes Sądu zawiadamia sędziów o kandydaturach zgłoszonych na urząd sekretarza.

§ 2

Zgłoszenie kandydatury powinno zawierać pełne dane o wieku kandydata, jego obywatelstwie, tytułach i stopniach zawodowych i naukowych, znajomości języków, obecnych i wcześniej wykonywanych zajęciach oraz o ewentualnym doświadczeniu sądowym i międzynarodowym.

§ 3

Mianowania dokonuje się zgodnie z procedurą określoną w art. 7 § 3.

§ 4

Sekretarz zostaje mianowany na okres sześciu lat. Może on zostać mianowany ponownie.

§ 5

Przed podjęciem obowiązków sekretarz składa przed Sądem ślubowanie zgodnie z art. 4.

§ 6

Sekretarz może być zwolniony z funkcji tylko wówczas, gdy nie spełnia już wymaganych warunków lub nie czyni zadość obowiązkom wynikającym z jego urzędu; Sąd podejmuje decyzję po uprzednim umożliwieniu sekretarzowi złożenia wyjaśnień.

§ 7

Jeżeli stanowisko sekretarza zostanie zwolnione przed upływem kadencji, Sąd mianuje nowego sekretarza na okres sześciu lat.

Artykuł 21

Sąd może, zgodnie z procedurą przewidzianą w odniesieniu do sekretarza, mianować jednego lub więcej zastępców sekretarza, których zadaniem jest wspieranie sekretarza oraz zastępowanie go w zakresie przewidzianym w instrukcjach dla sekretarza, o których mowa w art. 23.

Artykuł 22

Jeżeli odpowiednio sekretarz i jego zastępcy są nieobecni, nie mogą uczestniczyć w obradach albo ich stanowiska pozostają nieobsadzone, prezes Sądu wyznacza urzędników lub innych pracowników do wykonywania zadań sekretarza.

Artykuł 23

Instrukcje dla sekretarza opracowuje Sąd na wniosek prezesa Sądu.

Artykuł 24

§ 1

Sekretariat, pod nadzorem sekretarza, prowadzi rejestr, do którego wpisuje się, według kolejności wpływu, wszystkie pisma procesowe i dokumenty do nich załączone.

§ 2

Wzmiankę o wpisie dokumentu do rejestru sekretarz umieszcza na jego oryginale, a na wniosek strony także na przedstawionych w tym celu odpisach.

§ 3

Wpisy do rejestru i wzmianki przewidziane w poprzednim paragrafie są dokumentami urzędowymi.

§ 4

Zasady prowadzenia rejestru są określone w instrukcjach dla sekretarza, o których mowa w art. 23.

§ 5

Osoby zainteresowane mogą przeglądać rejestr w sekretariacie i otrzymywać odpisy lub wyciągi z rejestru za opłatą w wysokości ustalonej przez Sąd na wniosek sekretarza.

Każda strona postępowania może, za ustaloną opłatą, uzyskać odpisy pism procesowych oraz uwierzytelnione odpisy postanowień i wyroków.

§ 6

W *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* ogłasza się datę wpływu skargi wszczynającej postępowanie, nazwiska lub nazwę oraz miejsce zamieszkania lub siedzibę stron, przedmiot sporu, żądania oraz zwięzłe przedstawienie zarzutów i głównych argumentów na poparcie skargi.

§ 7

Jeżeli Rada lub Komisja Europejska nie są stroną w sprawie, Sąd przesyła im odpisy skargi oraz odpowiedzi na nią bez załączników do nich, umożliwiając im stwierdzenie, czy w sprawie powołano się, na podstawie art. 277 TFUE, na niemożność stosowania jednego z ich aktów. Odpisy skargi i odpowiedzi na skargę przesyłane są także, w ten sam sposób, do Parlamentu Europejskiego, w celu umożliwienia mu stwierdzenia, czy w sprawie powołano się, na podstawie art. 277 TFUE, na niemożność stosowania aktu przyjętego wspólnie przez tę instytucję i Radę.

Artykuł 25

§ 1

Z upoważnienia prezesa sekretarz przyjmuje i przekazuje dokumenty, sprawuje nad nimi pieczęć oraz dokonuje doręczeń przewidzianych w niniejszym regulaminie.

§ 2

Sekretarz wspiera Sąd, prezesa i sędziów we wszystkich czynnościach urzędowych.

Artykuł 26

Sekretarz strzeże pieczęci. Odpowiada on za archiwum i publikacje Sądu.

Artykuł 27

Z zastrzeżeniem przepisów art. 5 i 33 sekretarz uczestniczy w posiedzeniach Sądu.

Sekcja 2 – Pozostałe służby

Artykuł 28

Urzędnicy i inni pracownicy, których zadaniem jest bezpośrednio wspieranie prezesa, sędziów i sekretarza, są mianowani zgodnie z regulaminem pracowniczym. Odpowiadają oni przed sekretarzem, działającym z upoważnienia prezesa Sądu.

Artykuł 29

Urzędnicy i inni pracownicy, o których mowa w art. 28, składają przed prezesem Sądu i w obecności sekretarza ślubowanie określone w art. 20 § 2 regulaminu postępowania przed Trybunałem Sprawiedliwości.

Artykuł 30

Za administrację Sądu, prowadzenie jego spraw finansowych oraz księgowość odpowiada sekretarz, działający z upoważnienia prezesa Sądu i z pomocą służb Trybunału Sprawiedliwości.

Rozdział 4 **FUNKCJONOWANIE SĄDU**

Artykuł 31

§ 1

Daty i godziny posiedzeń Sądu ustala prezes.

§ 2

Sąd może zdecydować o odbyciu jednego lub więcej określonych posiedzeń w miejscu innym niż to, w którym znajduje się siedziba Sądu.

Artykuł 32

§ 1

Jeżeli z powodu nieobecności lub niemożności uczestniczenia w obradach sędziowie są obecni w liczbie parzystej, sędzia najmłodszy rangą w rozumieniu art. 6 nie uczestniczy w naradzie, chyba że jest on sędzią sprawozdawcą. W takim przypadku w naradzie nie uczestniczy sędzia kolejno najmłodszy rangą.

Jeżeli po wyznaczeniu rzecznika generalnego na podstawie art. 17 w Sądzie w pełnym składzie sędziowie są obecni w liczbie parzystej, prezes Sądu, przed posiedzeniem i zgodnie z kolejnością ustanowioną uprzednio przez Sąd oraz opublikowaną w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*, wyznacza sędziego, który nie weźmie udziału w rozstrzyganiu sprawy.

§ 2

Jeśli po zwołaniu posiedzenia pełnego składu stwierdza się brak kworum, prezes Sądu odracza posiedzenie do czasu zebrania kworum.

§ 3

Jeżeli w izbie złożonej z trzech lub z pięciu sędziów brak jest kworum trzech sędziów, prezes izby zawiadamia o tym prezesa Sądu, który wyznacza innego sędziego w celu uzupełnienia składu izby.

W odniesieniu do wielkiej izby kworum stanowi dziewięciu sędziów. W braku kworum prezes Sądu wyznacza innego sędziego w celu uzupełnienia składu izby.

Jeżeli z powodu nieobecności sędziego lub niemożności uczestniczenia przez niego w obradach, która wystąpiła przed datą otwarcia procedury ustnej, w wielkiej izbie lub izbie złożonej z pięciu sędziów brak jest liczby sędziów określonej w art. 10 § 1, prezes Sądu uzupełnia jej przewidziany skład, wyznaczając sędziego.

§ 4

Jeżeli w izbie złożonej z trzech lub z pięciu sędziów liczba sędziów przydzielonych do danej izby jest większa niż odpowiednio trzech lub pięciu sędziów, prezes izby wyznacza sędziów, którzy biorą udział w rozstrzygnięciu sprawy.

§ 5

Jeżeli sędzia, któremu sprawa została przekazana lub przydzielona do rozpoznania w składzie jednego sędziego, jest nieobecny lub nie może uczestniczyć w obradach, prezes Sądu wyznacza na jego miejsce innego sędziego.

Artykuł 33

§ 1

Narady Sądu są niejawne.

§ 2

W naradzie uczestniczą jedynie sędziowie, którzy brali udział w procedurze ustnej.

§ 3

Każdy z sędziów uczestniczących w naradzie wyraża swoje zdanie i uzasadnia je.

§ 4

Na żądanie sędziego każda kwestia przed poddaniem jej pod głosowanie podlega sformułowaniu w wybranym przez niego języku i podaniu do wiadomości pozostałych sędziów w formie pisemnej.

§ 5

Wnioski przyjęte przez większość sędziów w wyniku ostatecznej dyskusji stanowią podstawę rozstrzygnięcia Sądu. Głosy oddaje się w porządku odwrotnym do określonego w art. 6.

§ 6

W razie rozbieżności co do przedmiotu, brzmienia i kolejności rozstrzyganych kwestii lub co do wykładni głosowania rozstrzyga Sąd.

§ 7

Jeżeli przedmiotem obrad Sądu są kwestie związane z jego wewnętrzną administracją, bierze w nich udział sekretarz, o ile Sąd nie postanowi inaczej.

§ 8

Obradując pod nieobecność sekretarza, Sąd poleca, w razie konieczności, sporządzenie protokołu sędziemu najmłodszemu rangą w rozumieniu art. 6. Protokół podpisuje prezes i ten sędzia.

Artykuł 34

§ 1

Z zastrzeżeniem szczególnej decyzji Sądu ustanawia się następujące wakacje sądowe:

- od dnia 18 grudnia do dnia 10 stycznia,
- od niedzieli przed Wielkanocą do drugiej niedzieli po Wielkanocy,
- od dnia 15 lipca do dnia 15 września.

Podczas wakacji sądowych obowiązki prezesa w siedzibie Sądu wykonywane są bądź przez prezesa w porozumieniu z sekretarzem, bądź przez prezesa jednej z izb albo innego sędziego wskazanego przez prezesa do jego zastąpienia.

§ 2

W nagłych wypadkach prezes może zwołać sędziów podczas wakacji sądowych.

§ 3

Sąd przestrzega świąt urzędowych obowiązujących w miejscu, w którym ma on swoją siedzibę.

§ 4

W uzasadnionych przypadkach Sąd może przyznać sędziom urlopy.

Rozdział 5 SYSTEM JĘZYKOWY

Artykuł 35

§ 1

Językami postępowania są angielski, bułgarski, chorwacki, czeski, duński, estoński, fiński, francuski, grecki, hiszpański, irlandzki, litewski, łotewski, maltański, niderlandzki, niemiecki, polski, portugalski, rumuński, słowacki, słoweński, szwedzki, węgierski oraz włoski.

§ 2

Język postępowania wybiera skarżący, z zastrzeżeniem następujących przepisów:

- a) jeżeli pozwany jest państwo członkowskie albo osoba fizyczna lub prawna mająca przynależność państwa członkowskiego, językiem postępowania jest język

urzędowy tego państwa; jeżeli dane państwo ma więcej niż jeden język urzędowy, skarżący może wybrać jeden z nich;

- b) na wspólny wniosek stron może być dopuszczony w całym postępowaniu lub w jego części jeden z innych języków określonych w § 1 niniejszego artykułu;
- c) na wniosek jednej ze stron i po wysłuchaniu strony przeciwnej oraz rzecznika generalnego może być dopuszczony, na zasadzie wyjątku od przepisu lit. b), jako język postępowania, w całym postępowaniu lub w jego części, jeden z innych języków określonych w § 1; wniosek taki nie może zostać złożony przez instytucję.

Decyzje w przedmiocie wniosków, o których mowa powyżej, może podjąć prezes; może on – a jeżeli ma zamiar przychylić się do wniosku bez zgody wszystkich stron, jest obowiązany – przekazać wniosek Sądowi.

§ 3

Języka postępowania używa się w szczególności w wystąpieniach ustnych stron i w pismach procesowych, włączając w to załączniki, w protokołach oraz w orzeczeniach Sądu.

Do każdego przedstawionego lub załączonego dokumentu, zredagowanego w innym języku niż język postępowania, załącza się jego przekład na język postępowania.

W przypadku obszernych dokumentów wymagane przekłady mogą być ograniczone do wyciągów. Sąd może jednak, z urzędu lub na wniosek strony, w każdym czasie zażądać pełniejszego lub całościowego przekładu.

Na zasadzie odstępstwa od powyższych przepisów państwo członkowskie może używać swojego języka urzędowego w razie wstąpienia w charakterze interwenienta do sprawy zawisłej przed Sądem. Przepis niniejszy stosuje się zarówno do dokumentów pisemnych, jak i oświadczeń ustnych. Sekretarz zapewnia dokonanie ich przekładu na język postępowania.

Państwom będącym stronami porozumienia EOG, innym niż państwa członkowskie, jak również Urzędowi Nadzoru EFTA, może być przyznane prawo do używania jednego z języków wymienionych w § 1, innego niż język postępowania, w razie wstąpienia w charakterze interwenienta do sprawy zawisłej przed Sądem. Dotyczy to zarówno dokumentów pisemnych, jak i oświadczeń ustnych. Sekretarz zapewnia dokonanie ich przekładu na język postępowania.

§ 4

Jeżeli świadek lub biegły oświadczy, iż nie jest w stanie właściwie wyrazić się w jednym z języków określonych w § 1 niniejszego artykułu, Sąd zezwala mu na wypowiedź w innym języku. Sekretarz zapewnia dokonanie jej przekładu na język postępowania.

§ 5

Prezes Sądu przy kierowaniu obradami, sędzia sprawozdawca w sprawozdaniu wstępnym i w sprawozdaniu na rozprawę, sędziowie i rzecznik generalny przy zadawaniu pytań oraz rzecznik generalny przy przedstawianiu swojej opinii mogą używać języków określonych w § 1 niniejszego artykułu, innych niż język postępowania. Sekretarz zapewnia dokonanie przekładu na język postępowania.

§ 1

Sekretarz, na wniosek sędziego, rzecznika generalnego lub strony, zapewnia przekład na język wybrany przez nich spośród języków określonych w art. 35 § 1 tego, co zostało napisane lub powiedziane w toku postępowania przed Sądem.

§ 2

Publikacje Sądu są wydawane w językach określonych w art. 1 rozporządzenia Rady nr 1.

Artykuł 37

Teksty zredagowane w języku postępowania lub, w stosownym przypadku, w innym języku dopuszczonym na podstawie art. 35 stanowią teksty autentyczne.

Rozdział 6
**PRAWA I OBOWIĄZKI PEŁNOMOCNIKÓW, DORADCÓW
I ADWOKATÓW LUB RADCÓW PRAWNYCH**

Artykuł 38

§ 1

Pełnomocnicy, doradcy i adwokaci lub radcowie prawni występujący przed Sądem lub przed innym organem sądowym, do którego Sąd zwrócił się o pomoc prawną, korzystają z immunitetu obejmującego wypowiedzi ustne i pisemne odnoszące się do sprawy lub do stron.

§ 2

Pełnomocnicy, doradcy i adwokaci lub radcowie prawni korzystają ponadto z następujących przywilejów i ułatwień:

- a) pisma i dokumenty dotyczące postępowania nie podlegają przeszukaniu ani zajęciu. W razie zakwestionowania takich pism lub dokumentów funkcjonariusze służb celnych lub policji mogą je zabezpieczać; podlegają one niezwłocznemu przekazaniu do Sądu i zbadaniu w obecności sekretarza oraz osoby zainteresowanej;
- b) pełnomocnicy, doradcy i adwokaci lub radcowie prawni mają prawo do otrzymania waluty obcej niezbędnej do wykonywania ich obowiązków;
- c) pełnomocnicy, doradcy i adwokaci lub radcowie prawni korzystają ze swobody podróżowania przy wykonywaniu swoich obowiązków.

Artykuł 39

Korzystanie z przywilejów, immunitetów i ułatwień określonych w artykule poprzedzającym wymaga przedstawienia następujących dowodów umocowania:

- a) w przypadku pełnomocników – dokumentu urzędowego wystawionego przez ich mocodawcę, którego odpis niezwłocznie przekazywany jest sekretarzowi;
- b) w przypadku doradców i adwokatów lub radców prawnych – zaświadczenia podpisanego przez sekretarza. Ważność tego zaświadczenia jest ograniczona do określonego okresu, który może być przedłużony lub skrócony w zależności od czasu trwania postępowania.

Artykuł 40

Przywileje, immunitety i ułatwienia określone w art. 38 przyznaje się wyłącznie w celu zapewnienia właściwego przeprowadzenia postępowania.

Sąd może uchylić immunitet, jeżeli uzna, że nie przeszkodzi to we właściwym przeprowadzeniu postępowania.

Artykuł 41

§ 1

Sąd, jeżeli uzna, że zachowanie doradcy, adwokata lub radcy prawnego przed Sądem lub w stosunku do prezesa, sędziego lub sekretarza godzi w powagę Sądu lub jest niezgodne z wymogami prawidłowego administrowania wymiarem sprawiedliwości, lub że doradca, adwokat lub radca prawny wykorzystuje swoje uprawnienia niezgodnie z ich celem, informuje o tym zainteresowanego. Sąd może poinformować o tym właściwe organy, którym podlega zainteresowany; kopia pisma skierowanego do tych organów przekazywana jest zainteresowanemu.

Z tych samych powodów Sąd może w każdym czasie, po wysłuchaniu zainteresowanego, na podstawie postanowienia wykluczyć go z postępowania. Postanowienie to podlega natychmiastowemu wykonaniu.

§ 2

Jeżeli doradca, adwokat lub radca prawny zostaje wykluczony z postępowania, zostaje ono zawieszony aż do upływu terminu ustalonego przez prezesa w celu umożliwienia stronie wyznaczenia innego doradcy albo adwokata lub radcy prawnego.

§ 3

Orzeczenia wydane na podstawie niniejszego artykułu mogą zostać uchylone.

Artykuł 42

Przepisy niniejszego rozdziału stosuje się do nauczycieli akademickich, którzy zgodnie z art. 19 statutu mają prawo reprezentowania stron przed Sądem.

**TYTUŁ 2
POSTĘPOWANIE**

**Rozdział 1
PROCEDURA PISEMNA**

Artykuł 43

§ 1

Oryginał każdego pisma procesowego podpisuje pełnomocnik albo adwokat lub radca prawny strony.

Pismo procesowe, wraz ze wszystkimi powołanymi w nim załącznikami, wnosi się razem z pięcioma odpisami przeznaczonymi dla Sądu i dodatkowym odpisem dla każdej z pozostałych stron postępowania. Odpisy uwierzytelnia strona je składająca.

§ 2

Instytucje przedkładają dodatkowo, w terminie określonym przez Sąd, przekłady wszystkich pism procesowych na inne języki określone w art. 1 rozporządzenia Rady nr 1. Stosuje się ostatni akapit § 1 niniejszego artykułu.

§ 3

Pisma procesowe są opatrzone datą. Przy obliczaniu terminów procesowych uwzględnia się wyłącznie datę wpływu danego pisma do sekretariatu Sądu.

§ 4

Do każdego pisma procesowego załącza się zbiór dokumentów, powołanych w tym piśmie oraz ich spis.

§ 5

Jeżeli do pisma procesowego jest załączony, ze względu na obszerność danego dokumentu, tylko wyciąg z niego, cały dokument albo jego kompletny odpis składa się w sekretariacie.

§ 6

Bez uszczerbku dla przepisów §§ 1–5 data wpływu do sekretariatu, za pośrednictwem faksu lub innego technicznego środka komunikacji dostępnego w Sądzie, kopii podpisanego oryginału pisma procesowego wraz ze spisem dokumentów, o którym mowa w § 4, jest dla celów zachowania terminów procesowych datą wpływu, o ile podpisany oryginał pisma procesowego wraz z załącznikami i odpisami określonymi w § 1 akapit drugi zostanie złożony w sekretariacie nie później niż dziesięć dni po tej dacie. Artykuł 102 § 2 nie stosuje się do tego dziesięciodniowego terminu.

§ 7

Bez uszczerbku dla przepisów § 1 akapit pierwszy oraz §§ 2–5 Sąd może w drodze decyzji określić warunki, w których dokument procesowy przekazany do sekretariatu drogą elektroniczną jest uznawany za oryginał tego dokumentu. Decyzja ta jest publikowana w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Artykuł 44

§ 1

Skarga określona w art. 21 statutu powinna zawierać:

- a) nazwisko albo nazwę oraz miejsce zamieszkania albo siedzibę skarżącego;

- b) oznaczenie strony, przeciwko której wnoszona jest skarga;
- c) przedmiot sporu oraz zwięzłe przedstawienie powołanych zarzutów;
- d) żądania skarżącego;
- e) w stosownym przypadku wnioski dowodowe.

§ 2

Dla celów postępowania skarga powinna wskazywać adres do doręczeń w miejscu, w którym ma siedzibę Sąd, oraz nazwisko osoby, która została upoważniona i wyraziła zgodę na odbieranie doręczanych pism.

Oprócz lub zamiast wskazania adresu do doręczeń określonego w akapicie pierwszym skarga może zawierać wskazanie, że adwokat lub radca prawny, lub pełnomocnik wyraża zgodę na doręczanie mu pism za pośrednictwem faksu lub innego technicznego środka komunikacji.

Jeżeli skarga nie spełnia wymagań określonych w akapicie pierwszym i drugim, wszelkie doręczenia dla tej strony związane z postępowaniem będą do czasu usunięcia braków dokonywane listem poleconym adresowanym do jej pełnomocnika albo adwokata lub radcy prawnego. W drodze odstępstwa od przepisów art. 100 § 1 doręczenia uważa się za właściwie dokonane z chwilą złożenia listu poleconego w urzędzie pocztowym w miejscu, w którym znajduje się siedziba Sądu.

§ 3

Adwokat lub radca prawny działający jako doradca lub przedstawiciel strony składa w sekretariacie dokument poświadczający, iż jest on uprawniony do występowania przed sądami jednego z państw członkowskich lub innego państwa będącego stroną porozumienia EOG.

§ 4

W stosownym przypadku do skargi załącza się dokumenty określone w art. 21 akapit drugi statutu.

§ 5

Jeżeli skarżącym jest osoba prawna prawa prywatnego, do skargi dołącza się:

- a) statut lub aktualny wyciąg z rejestru przedsiębiorstw albo aktualny wyciąg z rejestru stowarzyszeń, albo inny dowód posiadania osobowości prawnej;
- b) dowód, iż pełnomocnictwo udzielone adwokatowi lub radcy prawnemu zostało udzielone przez osobę do tego uprawnioną.

§ 5a

Do skargi wniesionej zgodnie z art. 272 TFUE na mocy klauzuli arbitrażowej umieszczonej w umowie prawa publicznego lub prywatnego zawartej przez Unię lub w jej imieniu załącza się egzemplarz umowy zawierającej taką klauzulę.

§ 6

Jeżeli skarga nie spełnia wymagań wymienionych w §§ 3–5 niniejszego artykułu, sekretarz wyznacza rozsądny termin na jej poprawienie lub uzupełnienie poprzez dołączenie jednego z wyżej wymienionych dokumentów. Jeżeli skarżący nie poprawi lub nie uzupełni skargi w wyznaczonym terminie, Sąd decyduje, czy niespełnienie tych wymagań pociąga za sobą niedopuszczalność skargi.

Artykuł 45

Skargę doręcza się pozwanemu. W przypadku określonym w § 6 poprzedniego artykułu skargę doręcza się po jej poprawieniu lub uzupełnieniu, lub po uznaniu jej przez Sąd za dopuszczalną, mimo niespełnienia wymagań formalnych, określonych w artykule poprzednim.

Artykuł 46

§ 1

W terminie dwóch miesięcy od doręczenia skargi pozwany przedstawia odpowiedź na skargę zawierającą:

- a) nazwisko albo nazwę oraz miejsce zamieszkania albo siedzibę pozwanego;
- b) uzasadnienie faktyczne i prawne;
- c) żądania pozwanego;
- d) wskazanie środków dowodowych.

Przepisy art. 44 §§ 2–5 stosuje się odpowiednio.

§ 2

W sporach między Unią i jej pracownikami do odpowiedzi na skargę załącza się zażalenie w rozumieniu art. 90 ust. 2 regulaminu pracowniczego urzędników oraz decyzję w sprawie jego oddalenia wraz ze wskazaniem dat, w których zażalenie zostało wniesione, a decyzja podana do wiadomości.

§ 3

Termin określony w § 1 niniejszego artykułu może w wyjątkowych okolicznościach zostać przedłużony przez prezesa na uzasadniony wniosek pozwanego.

Artykuł 47

§ 1

Skarga i odpowiedź na skargę mogą zostać uzupełnione repliką skarżącego oraz dupliką pozwanego, chyba że Sąd, po wysłuchaniu rzecznika generalnego, zdecyduje, że druga wymiana pism procesowych nie jest konieczna ze względu na to, że akta sprawy są na tyle kompletne, że bliższe przedstawienie zarzutów i argumentów stron jest możliwe w toku procedury ustnej. Jednakże Sąd może zezwolić stronom na uzupełnienie akt, jeżeli skarżący wystąpi z uzasadnionym wnioskiem w tej sprawie w terminie dwóch tygodni od doręczenia tej decyzji.

§ 2

Terminy do wnoszenia tych pism procesowych ustala prezes.

Artykuł 48

§ 1

Strony mogą wskazać nowe dowody na poparcie swojej argumentacji w replice i w duplice, uzasadniając opóźnienie w ich wskazaniu.

§ 2

Nie można podnosić nowych zarzutów w toku postępowania, chyba że ich podstawą są okoliczności prawne i faktyczne ujawnione dopiero w toku postępowania.

Jeżeli w toku postępowania jedna ze stron podniesie nowe zarzuty, o których mowa w poprzednim akapicie, prezes może, także po upływie zwykłych terminów procesowych, na podstawie sprawozdania sędziego sprawozdawcy oraz po wysłuchaniu rzecznika generalnego, wyznaczyć stronie przeciwnej termin na ustosunkowanie się do tych zarzutów.

Rozstrzygnięcie w przedmiocie dopuszczalności zarzutu następuje w wyroku kończącym postępowanie w sprawie.

Artykuł 49

Na każdym etapie postępowania Sąd może, po wysłuchaniu rzecznika generalnego, zdecydować o każdym środku organizacji postępowania lub środku dowodowym, o których mowa w art. 64 i 65, lub o powtórzeniu lub rozszerzeniu każdej czynności dowodowej.

Artykuł 50

§ 1

Prezes może w każdym czasie, po wysłuchaniu stron i rzecznika generalnego, zarządzić połączenie dwóch lub więcej spraw dotyczących tego samego przedmiotu sporu, ze względu na istniejące między nimi powiązanie, do łącznego rozpoznania w procedurze pisemnej lub ustnej albo do wydania wyroku kończącego postępowanie w sprawie. Sprawy mogą zostać później rozłączone. Decyzję w tej sprawie prezes może przekazać Sądowi.

§ 2

Pełnomocnicy, doradcy, adwokaci lub radcowie prawni wszystkich stron spraw połączonych, w tym interwenientów, mogą zapoznać się w sekretariacie z dokumentami procesowymi doręczonymi stronom pozostałych spraw. Na wniosek strony prezes może jednak, nie uchybiając art. 67 § 3 niniejszego regulaminu, wyłączyć możliwość zapoznania się z dokumentami tajnymi lub poufnymi.

Artykuł 51

§ 1

W przypadkach określonych w art. 14 § 1 izba rozpatrująca daną sprawę lub prezes Sądu może, na każdym etapie postępowania, z urzędu lub na wniosek jednej ze stron, zaproponować Sądowi w pełnym składzie przekazanie sprawy pełnemu składowi Sądu, wielkiej izbie lub izbie złożonej z innej liczby sędziów. W przedmiocie przekazania sprawy składowi orzekającemu złożonemu z większej liczby sędziów Sąd decyduje w pełnym składzie, po wysłuchaniu rzecznika generalnego.

Sprawa rozstrzygana jest przez izbę złożoną z co najmniej pięciu sędziów, jeżeli zażąda tego państwo członkowskie lub instytucja Unii będące stroną postępowania.

§ 2

Postanowienie o przydzieleniu sprawy Sądowi w składzie jednego sędziego, w przypadkach określonych w art. 14 § 2, zapada jednomyślnie po wysłuchaniu stron przez izbę w składzie trzech sędziów, przed którą sprawa zawisła.

Jeżeli państwo członkowskie lub instytucja Unii, będące stroną postępowania, sprzeciwiają się rozpoznaniu sprawy przez Sąd w składzie jednego sędziego, sprawa pozostaje w izbie lub zostaje przekazana do izby, w skład której wchodzi sędzia sprawozdawca.

Artykuł 52

§ 1

Nie uchybiając przepisom artykułu 49, prezes ustala datę przedstawienia Sądowi przez sędziego sprawozdawcę wstępnego sprawozdania, w zależności od sprawy:

- a) po wniesieniu dupliki;
- b) po bezskutecznym upływie terminu na wniesienie repliki lub dupliki, określonego zgodnie z art. 47 § 2;
- c) po złożeniu przez stronę oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia repliki lub dupliki;

- d) po wydaniu przez Sąd postanowienia, że nie ma potrzeby uzupełniania skargi i odpowiedzi na skargę przez replikę i duplikę, zgodnie z art. 47 § 1;
- e) po wydaniu przez Sąd postanowienia, że sprawa podlega rozpoznaniu w trybie przyspieszonym, zgodnie z art. 76a § 1.

§ 2

Sprawozdanie wstępne zawiera zalecenia w przedmiocie zastosowania środków organizacji postępowania lub środków dowodowych oraz ewentualnego przekazania sprawy pełnemu składowi Sądu, wielkiej izbie lub izbie Sądu złożonej z innej liczby sędziów.

Sąd, po wysłuchaniu rzecznika generalnego, decyduje o proponowanych przez sędziego sprawozdawcę czynnościach.

Artykuł 53

Jeżeli Sąd decyduje o otwarciu procedury ustnej z pominięciem środków organizacji postępowania i środków dowodowych, prezes wyznacza termin jej otwarcia.

Artykuł 54

Nie uchybiając możliwości podejmowania w toku procedury ustnej środków organizacji postępowania lub środków dowodowych, jeżeli w trakcie procedury pisemnej środki organizacji postępowania lub środki dowodowe zostały podjęte i zakończone, prezes wyznacza termin otwarcia procedury ustnej.

Rozdział 2 **PROCEDURA USTNA**

Artykuł 55

§ 1

Sąd rozpoznaje zawiste przed nim sprawy w kolejności zakończenia czynności wyjaśniających. Jeżeli w kilku sprawach czynności wyjaśniające zostały zakończone równocześnie, o kolejności rozpoznania decyduje odpowiednio dzień wpisania skargi do rejestru.

§ 2

W szczególnych okolicznościach prezes może postanowić o rozpoznaniu danej sprawy w pierwszej kolejności.

W szczególnych przypadkach prezes może, po wysłuchaniu stron i rzecznika generalnego, z urzędu lub na wniosek strony, odroczyć rozpoznanie sprawy.

Na zgodny wniosek stron prezes może postanowić o odroczeniu rozpoznania sprawy.

Artykuł 56

Posiedzenia otwiera i prowadzi prezes, który czuwa nad utrzymaniem porządku posiedzenia.

Artykuł 57

Jeżeli rozprawa prowadzona jest przy drzwiach zamkniętych, przebieg rozprawy nie podlega ujawnieniu.

Artykuł 58

Prezes może w toku rozprawy zadawać pytania pełnomocnikom, doradcom i adwokatom lub radcom prawnym stron.

To samo uprawnienie przysługuje pozostałym sędziom oraz rzecznikowi generalnemu.

Artykuł 59

Strony mogą zwracać się do Sądu jedynie za pośrednictwem pełnomocników, doradców i adwokatów lub radców prawnych.

Artykuł 60

Jeżeli w sprawie nie wyznaczono rzecznika generalnego, prezes w końcowej części rozprawy ogłasza zamknięcie procedury ustnej.

Artykuł 61

§ 1

Jeżeli rzecznik generalny przedstawia swoją opinię na piśmie, składa ją w sekretariacie Sądu, który przekazuje ją stronom.

§ 2

Po wygłoszeniu lub złożeniu opinii przez rzecznika generalnego prezes ogłasza zamknięcie procedury ustnej.

Artykuł 62

Sąd może, po wysłuchaniu rzecznika generalnego, zarządzić otwarcie procedury ustnej na nowo.

Artykuł 63

§ 1

Sekretarz sporządza protokół z każdej rozprawy. Protokół podpisywany jest przez prezesa oraz przez sekretarza. Protokół jest dokumentem urzędowym.

§ 2

Strony mogą zapoznać się z protokołem w sekretariacie i uzyskać na własny koszt jego odpisy.

Rozdział 3

ŚRODKI ORGANIZACJI POSTĘPOWANIA I ŚRODKI DOWODOWE

Sekcja 1 – Środki organizacji postępowania

Artykuł 64

§ 1

Celem środków organizacji postępowania jest zapewnienie, w najlepszy sposób, przygotowania spraw do rozprawy, prowadzenia postępowania oraz rozstrzygnięcia sporów. Środki te określa Sąd po wysłuchaniu rzecznika generalnego.

§ 2

Celem środków organizacji postępowania jest w szczególności:

- a) zapewnienie właściwego przebiegu procedury pisemnej lub ustnej oraz usprawnienie przeprowadzania dowodów;
- b) określenie kwestii, w odniesieniu do których argumentacja stron wymaga uzupełnienia lub które wymagają przeprowadzenia dowodu;
- c) wyjaśnienie zakresu żądań stron, ich zarzutów i argumentów oraz wyjaśnienie istniejących między nimi kwestii spornych;
- d) ułatwienie polubownego rozstrzygnięcia sporów.

§ 3

Środki organizacji postępowania mogą w szczególności obejmować:

- a) zadawanie pytań stronom;

- b) wzywianie stron do składania oświadczeń ustnych lub pisemnych, dotyczących niektórych aspektów sporu;
- c) żądanie od stron postępowania lub osób trzecich przedstawienia informacji lub złożenia wyjaśnień;
- d) żądanie przedstawienia dokumentów i innych materiałów dotyczących sprawy;
- e) wzywianie pełnomocników stron lub samych stron na posiedzenia.

§ 4

Każda strona może, na każdym etapie postępowania, zaproponować przyjęcie lub zmianę środków organizacji postępowania. W takim przypadku, przed zarządzeniem tych środków, inne strony powinny zostać wysłuchane.

Jeżeli wymagają tego okoliczności postępowania, Sąd informuje strony o zamierzonych środkach oraz umożliwia im przedstawienie uwag ustnie lub na piśmie.

§ 5

Jeżeli Sąd, orzekając w pełnym składzie lub w składzie wielkiej izby, zarządza zastosowanie środków organizacji postępowania, a sam takich środków nie przeprowadza, powierza ich przeprowadzenie izbie, której sprawa została pierwotnie przydzielona, albo sędziemu sprawozdawcy.

Jeżeli izba zarządza zastosowanie środków organizacji postępowania, a sama ich nie przeprowadza, ich przeprowadzenie powierza sędziemu sprawozdawcy.

Rzecznik generalny bierze udział w przeprowadzaniu środków organizacji postępowania.

Sekcja 2 – Środki dowodowe

Artykuł 65

Nie uchybiając przepisom art. 24 i 25 statutu, można stosować następujące środki dowodowe:

- a) osobiste stawiennictwo stron;
- b) wezwanie do udzielenia informacji i przedstawienia dokumentów;
- c) zeznania świadków;
- d) opinia biegłych;
- e) oględziny.

Artykuł 66

§ 1

Po wysłuchaniu rzecznika generalnego Sąd wydaje postanowienie określające środki właściwe ze względu na fakty, które mają zostać udowodnione. Przed wydaniem postanowienia co do środków dowodowych określonych w art. 65 lit. c), d) i e) Sąd wysłuchuje strony.

Postanowienie doręcza się stronom.

§ 2

Dopuszcza się przedstawienie dowodów przeciwnych oraz rozszerzenie środków dowodowych.

Artykuł 67

§ 1

Jeżeli Sąd, orzekając w pełnym składzie lub w składzie wielkiej izby, postanawia o przeprowadzeniu dowodu, a sam go nie przeprowadza, powierza jego przeprowadzenie izbie, której sprawa została pierwotnie przydzielona, albo sędziemu sprawozdawcy.

Jeżeli izba postanawia o przeprowadzeniu dowodu, a sama go nie przeprowadza, powierza jego przeprowadzenie sędziemu sprawozdawcy.

Rzecznik generalny bierze udział w przeprowadzaniu dowodu.

§ 2

Strony mogą być obecne przy przeprowadzaniu dowodu.

§ 3

Z zastrzeżeniem przepisów art. 116 §§ 2 i 6 Sąd bierze pod uwagę tylko te dokumenty i materiały, z którymi adwokaci i radcowie prawni oraz pełnomocnicy stron mogli się zapoznać i co do których mogli się wypowiedzieć.

Jeżeli Sąd ma ustalić, czy dokument, który może mieć istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, powinien być traktowany jako poufny wobec jednej lub więcej stron, dokument ten nie jest podawany do wiadomości stron na etapie takiego ustalania.

Jeżeli dokument, którego udostępnienia odmówiła instytucja, został przedłożony Sądowi w postępowaniu mającym za przedmiot ocenę legalności tej odmowy, dokument ten nie jest podawany do wiadomości innych stron.

Sekcja 3 – Wzywanie i przesłuchiwanie świadków i biegłych

Artykuł 68

§ 1

Sąd może z urzędu lub na wniosek strony, po wysłuchaniu rzecznika generalnego, zarządzić ustalenie określonych faktów w drodze przesłuchania świadków. Fakty te wymagają wskazania w postanowieniu Sądu.

Sąd wzywa świadków z urzędu, na wniosek stron lub na wniosek rzecznika generalnego.

Wniosek strony o przesłuchanie świadka powinien określać dokładnie fakty, na okoliczność których ma on zostać przesłuchany, oraz powody uzasadniające przesłuchanie go.

§ 2

Świadka, którego przesłuchanie uznano za konieczne, wzywa się na podstawie postanowienia, zawierającego następujące dane:

- a) nazwisko, imiona, zawód lub stanowisko i adres świadka;
- b) wskazanie faktów, na okoliczność których świadek będzie przesłuchiwany;
- c) w stosownym przypadku wzmiankę o ustaleniach Sądu dotyczących zwrotu kosztów poniesionych przez świadka, a także o karach pieniężnych, jakie mogą zostać nałożone w przypadku niestawiennictwa świadka.

Postanowienie doręcza się stronom i świadkom.

§ 3

Sąd może uzależnić wezwanie świadka, o którego przesłuchanie wnioskuje strona, od złożenia w kasie Sądu zabezpieczenia w określonej wysokości, wystarczającego na pokrycie przewidywanych kosztów.

Świadek wezwany przez Sąd z urzędu na przesłuchanie otrzymuje z kasy Sądu niezbędne zaliczki.

§ 4

Po ustaleniu tożsamości świadka prezes informuje go, że ma on obowiązek potwierdzenia prawdziwości swoich oświadczeń w sposób określony w § 5 oraz w art. 71.

Świadek składa zeznania przed Sądem, po uprzednim wezwaniu stron. Po złożeniu przez świadka zeznań prezes może, na wniosek stron lub z urzędu, skierować do niego pytania.

Takie samo uprawnienie przysługuje pozostałym sędziom i rzecznikowi generalnemu.

Prezes może zezwolić przedstawicielom stron na zadawanie świadkowi pytań.

§ 5

Z zastrzeżeniem przepisów art. 71 po złożeniu zeznań świadek składa następującą przysięgę:

„Przysięgam, że powiedziałem prawdę, całą prawdę i tylko prawdę”.

Sąd może, po wysłuchaniu stron, zwolnić świadka od złożenia przysięgi.

§ 6

Sekretarz sporządza protokół, w którym spisuje się zeznania świadka.

Protokół podpisuje prezes lub sędzia sprawozdawca odpowiedzialny za przeprowadzanie przesłuchania świadka, a także sekretarz. Przed podpisaniem protokołu przez wyżej wymienione osoby świadkowi umożliwia się sprawdzenie jego treści i podpisanie go.

Protokół jest dokumentem urzędowym.

Artykuł 69

§ 1

Świadkowie, którzy zostali prawidłowo wezwani, obowiązani są stawić się na przesłuchanie.

§ 2

Jeżeli świadek, który został prawidłowo wezwany, nie stawi się przed Sądem, Sąd może nałożyć na niego karę pieniężną w wysokości nieprzekraczającej 5000 EUR² i zarządzić doręczenie kolejnego wezwania na koszt świadka.

Taka sama kara może zostać nałożona na świadka, który bez uzasadnionego powodu odmawia składania zeznań lub złożenia przysięgi albo – stosownie do okoliczności – uroczyściego oświadczenia równoważnego przysiędze.

§ 3

Jeżeli świadek usprawiedliwi swoje niestawiennictwo przed Sądem, może zostać zwolniony z nałożonej na niego kary pieniężnej. Nałożona kara pieniężna może zostać zmniejszona na prośbę świadka, jeżeli wykaże on, że jest niewspółmierna do jego dochodów.

§ 4

Nałożone kary i inne środki zarządzone na podstawie niniejszego artykułu podlegają egzekucji zgodnie z art. 280 i 299 TFUE oraz art. 164 TEWEA.

² Porównaj rozporządzenie Rady nr 1103/97, art. 2 (Dz.U. L 162 z 19.6.1997, s. 1).

Artykuł 70

§ 1

Sąd może postanowić o zasięgnięciu opinii biegłego. Postanowienie wyznaczające biegłego określa dokładnie jego zadanie i termin sporządzenia opinii.

§ 2

Biegły otrzymuje odpis postanowienia wraz ze wszystkimi dokumentami koniecznymi do wykonania powierzonego mu zadania. Podlega on nadzorowi sędziego sprawozdawcy, który może być obecny przy przeprowadzaniu czynności przez biegłego i powinien być informowany o postępach biegłego w wykonywaniu jego zadania.

Sąd może zażądać od stron lub jednej z nich złożenia zabezpieczenia wystarczającego na pokrycie kosztów sporządzenia opinii przez biegłego.

§ 3

Na wniosek biegłego Sąd może postanowić o przesłuchaniu świadków. Przesłuchanie jest przeprowadzane zgodnie z art. 68.

§ 4

Biegły może wydać opinię tylko w kwestiach, które zostały mu wyraźnie wskazane.

§ 5

Po złożeniu opinii przez biegłego Sąd może postanowić o jego przesłuchaniu; na przesłuchanie wzywa się strony.

Prezes może zezwolić przedstawicielom stron na zadawanie biegłemu pytań.

§ 6

Z zastrzeżeniem przepisów art. 71 biegły po złożeniu opinii składa przed Sądem następującą przysięgę:

„Przysięgam, że wykonałem swoje zadanie sumiennie i bezstronnie”.

Sąd, po wysłuchaniu stron, może zwolnić biegłego od składania przysięgi.

Artykuł 71

§ 1

Prezes poucza każdą osobę wezwaną do złożenia przed Sądem przysięgi w charakterze świadka lub biegłego o obowiązku mówienia prawdy lub o obowiązku wykonywania powierzonego jej zadania sumiennie i bezstronnie oraz ostrzega o przewidzianej w jej prawie krajowym odpowiedzialności karnej za naruszenie tego obowiązku.

§ 2

Świadkowie i biegli składają przysięgę zgodnie z akapitem pierwszym art. 68 § 5 oraz akapitem pierwszym art. 70 § 6 albo w sposób przewidziany w ich prawie krajowym.

§ 3

Jeżeli prawo krajowe świadka dopuszcza złożenie w postępowaniu sądowym uroczystego oświadczenia równoważnego przysiędze, składanego obok albo zamiast przysięgi, świadek może złożyć takie oświadczenie na zasadach i w formie określonych w jego prawie krajowym.

Jeżeli prawo krajowe nie przewiduje możliwości składania przysięgi lub uroczystego oświadczenia równoważnego przysiędze, stosuje się § 1.

Artykuł 72

§ 1

Sąd może, po wysłuchaniu rzecznika generalnego, zdecydować o zawiadomieniu właściwego organu, o którym mowa w załączniku III do regulaminu dodatkowego do regulaminu postępowania przed Trybunałem Sprawiedliwości, państwa członkowskiego, którego sądy wykonują jurysdykcję karną, o wszelkich przypadkach nieprawdziwego zeznania lub nieprawdziwego oświadczenia złożonego przez świadka lub biegłego przed Sądem pod przysięgą, z uwzględnieniem przepisów art. 71.

§ 2

Sekretarz zapewnia doręczenie decyzji Sądu. W decyzji podawane są fakty i okoliczności, na których zawiadomienie się opiera.

Artykuł 73

§ 1

Jeżeli jedna ze stron sprzeciwia się wezwaniu świadka lub powołaniu biegłego, ze względu na to, że jest on osobą niekompetentną lub niegodną lub z innego powodu albo jeżeli świadek lub biegły odmawiają złożenia przysięgi lub uroczystego oświadczenia równoważnego przysiędze, kwestię tę rozstrzyga Sąd.

§ 2

Sprzeciw wobec wezwania świadka lub wyznaczenia biegłego wnosi się w piśmie w terminie dwóch tygodni od doręczenia postanowienia wzywającego świadka lub wyznaczającego biegłego, ze wskazaniem powodów sprzeciwu i dowodów.

Artykuł 74

§ 1

Świadkom i biegłym przysługuje zwrot kosztów podróży i pobytu. Kasa Sądu może im przyznać zaliczkę na poczet tych kosztów.

§ 2

Świadkom przysługuje wynagrodzenie za utratę zarobku, a biegłym wynagrodzenie za wykonaną pracę. Kasa Sądu wypłaca świadkom odszkodowania, a biegłym wynagrodzenie po wypełnieniu przez nich obowiązków lub spełnieniu zadań.

Artykuł 75

§ 1

Sąd może, na wniosek strony lub z urzędu, zwrócić się o pomoc prawną przy przesłuchaniu świadków lub biegłych.

§ 2

Wniosek o udzielenie pomocy prawnej ma formę postanowienia; w postanowieniu wymienia się nazwisko, imiona, zawód lub stanowisko i adres świadka lub biegłego, określa się fakty, na okoliczność których świadek lub biegły będzie przesłuchiwany, wskazuje strony, ich pełnomocników, doradców i adwokatów lub radców prawnych, a także ich adresy do doręczeń oraz przedstawia w sposób zwięzły przedmiot sporu.

Sekretarz zapewnia doręczenie postanowienia stronom.

§ 3

Sekretarz przesyła postanowienie właściwemu organowi, wymienionemu w załączniku I do regulaminu dodatkowego do regulaminu postępowania przed Trybunałem Sprawiedliwości, państwa członkowskiego, na którego terytorium świadek lub biegły mają być przesłuchani. W stosownym przypadku do postanowienia załącza się jego przekład na język lub języki urzędowe państwa członkowskiego, do którego jest ono kierowane.

Organ wyznaczony zgodnie z akapitem pierwszym, przekazuje postanowienie sądowi właściwemu według jego prawa wewnętrznego.

Właściwy sąd udziela pomocy prawnej zgodnie ze swoim prawem krajowym. Po udzieleniu pomocy właściwy sąd przekazuje organowi wymienionemu w akapicie pierwszym postanowienie wraz z wnioskiem o udzielenie pomocy prawnej, dokumentację związaną z udzieloną pomocą prawną oraz zestawienie kosztów. Powyższe dokumenty przesyłane są do sekretarza.

Sekretarz zapewnia dokonanie przekładu dokumentów na język postępowania.

§ 4

Sąd pokrywa koszty pomocy prawnej; w stosownym przypadku może obciążyć nimi strony.

Artykuł 76

§ 1

Sekretarz sporządza protokół z każdej rozprawy. Protokół podpisywany jest przez prezesa oraz przez sekretarza. Protokół jest dokumentem urzędowym.

§ 2

Strony mają wgląd do protokołów i opinii biegłych w sekretariacie oraz mogą uzyskiwać ich odpisy na swój koszt.

Rozdział 3a

TRYB PRZYSPIESZONY

Artykuł 76a

§ 1

Sąd może, na wniosek skarżącego lub pozwanego, po wysłuchaniu pozostałych stron i rzecznika generalnego, zdecydować o rozpoznaniu sprawy w trybie przyspieszonym, mając na uwadze szczególnie pilny charakter i okoliczności sprawy.

Wniosek o rozpoznanie sprawy w trybie przyspieszonym składa się w odrębnym piśmie, jednocześnie ze skargą lub z odpowiedzią na skargę. We wniosku można wskazać, że niektóre zarzuty lub argumenty albo niektóre fragmenty skargi lub odpowiedzi na skargę

zostały przedstawione wyłącznie na wypadek, gdyby sprawa nie była rozpoznawana w trybie przyspieszonym, w szczególności dołączając do wniosku skróconą wersję skargi oraz wykaz załączników, które należy wziąć pod uwagę przy rozpoznawaniu sprawy w trybie przyspieszonym.

Na zasadzie wyjątku od przepisów art. 55 sprawy, które Sąd zdecydował rozpoznać w trybie przyspieszonym, rozpoznaje się w pierwszej kolejności.

§ 2

Na zasadzie odstępstwa od przepisów art. 46 § 1, jeżeli strona skarżąca wniosła, zgodnie z § 1, o rozpoznanie sprawy w trybie przyspieszonym, termin na przedstawienie odpowiedzi na skargę wynosi miesiąc. W przypadku nieuwzględnienia przez Sąd tego wniosku stronie pozwanej przyznaje się dodatkowy miesięczny termin na przedstawienie lub, stosownie do przypadku, uzupełnienie odpowiedzi na skargę. Terminy przewidziane w niniejszym akapicie mogą zostać przedłużone zgodnie z art. 46 § 3.

W przypadku zastosowania trybu przyspieszonego pisma procesowe określone w art. 47 § 1 i art. 116 § 4 i 5 mogą zostać wniesione tylko wtedy, gdy Sąd na to zezwoli, w ramach środków organizacji postępowania przyjętych zgodnie z art. 64.

§ 3

Nie uchybiając przepisom art. 48, strony mogą uzupełniać swoje argumenty i przedstawiać dalsze dowody w toku procedury ustnej. Opóźnienie w przedstawieniu dowodów wymaga uzasadnienia.

§ 4

Decyzja Sądu o rozpoznaniu sprawy w trybie przyspieszonym może zostać uzależniona od spełnienia wymagań dotyczących objętości i sposobu przedstawiania pism procesowych stron, dalszego przebiegu postępowania oraz zarzutów i argumentów, w przedmiocie których Sąd ma wydać rozstrzygnięcie.

Jeżeli strona nie zastosuje się do jednego z tych wymagań, decyzja o rozpoznaniu sprawy w trybie przyspieszonym może zostać cofnięta. W takim przypadku postępowanie jest dalej przeprowadzane w trybie zwykłym.

Rozdział 4 **ZAWIESZENIE POSTĘPOWANIA I STWIERDZENIE NIEWŁAŚCIWOŚCI PRZEZ SĄD**

Artykuł 77

Bez uszczerbku dla przepisów art. 123 § 4, art. 128 i art. 129 § 4, postępowanie może zostać zawieszono:

- a) w przypadkach określonych w art. 54 akapit trzeci statutu;

- b) w przypadku wniesienia do Trybunału Sprawiedliwości odwołania od orzeczenia Sądu, które rozstrzyga tylko częściowo o istocie sporu, rozstrzyga kwestie formalne związane z zarzutem niewłaściwości lub niedopuszczalności lub odrzuca wniosek o dopuszczenie do sprawy w charakterze interwenienta;
- c) na wspólny wniosek stron;
- d) w innych szczególnych przypadkach, gdy wymagają tego względy prawidłowego administrowania wymierzaniem sprawiedliwości.

Artykuł 78

O zawieszeniu postępowania decyduje prezes w formie postanowienia, po wysłuchaniu stron i rzecznika generalnego; prezes może przekazać decyzję w tej kwestii Sądowi. Podjęcie postępowania następuje według tej samej procedury. Postanowienia, o których mowa w niniejszym artykule, doręcza się stronom.

Artykuł 79

§ 1

Zawieszenie postępowania następuje w dniu wskazanym w postanowieniu, a w braku takiego wskazania w dniu wydania tego postanowienia.

Zawieszenie postępowania wstrzymuje bieg wszystkich terminów procesowych, z wyjątkiem terminu określonego w art. 115 § 1 na złożenie wniosku o dopuszczenie do sprawy w charakterze interwenienta.

§ 2

Jeżeli postanowienie o zawieszeniu nie określa okresu, na jaki następuje zawieszenie, postępowanie podejmuje się w dniu wskazanym w postanowieniu o podjęciu postępowania albo, w braku takiego wskazania, w dniu wydania tego postanowienia.

Z chwilą podjęcia postępowania bieg terminów procesowych liczy się od początku.

Artykuł 80

Orzeczenia o stwierdzeniu niewłaściwości, o których mowa w art. 54 akapit trzeci statutu, są podejmowane przez Sąd w formie postanowienia, podlegającego doręczeniu stronom.

Rozdział 5 **WYROKI**

Artykuł 81

Wyrok zawiera:

- stwierdzenie, iż został wydany przez Sąd,
- datę ogłoszenia wyroku,
- nazwiska prezesa i sędziów uczestniczących w jego wydaniu,
- nazwisko rzecznika generalnego, o ile został wyznaczony,
- nazwisko sekretarza,
- oznaczenie stron,
- nazwiska pełnomocników, doradców, adwokatów lub radców prawnych stron,
- żądania stron,
- w stosownym przypadku wzmiankę o przedstawieniu opinii przez rzecznika generalnego,

- zwięzłe przedstawienie stanu faktycznego,
- motywy,
- sentencję wraz z rozstrzygnięciem w przedmiocie kosztów.

Artykuł 82

§ 1

Ogłoszenie wyroku następuje na posiedzeniu jawnym, po uprzednim wezwaniu stron.

§ 2

Oryginał wyroku podpisany przez prezesa, sędziów, którzy brali udział w naradzie, oraz sekretarza, zostaje opieczetowany i złożony w sekretariacie; stronom doręcza się uwierzytelnione odpisy wyroku.

§ 3

Sekretarz umieszcza na oryginale wyroku wzmiankę o dacie jego ogłoszenia.

Artykuł 83

Z zastrzeżeniem postanowień art. 60 statutu wyrok wiąże od dnia jego ogłoszenia.

Artykuł 84

§ 1

Nie uchybiając przepisom dotyczącym wykładni wyroków, Sąd może z urzędu lub na wniosek strony, złożony w ciągu dwóch tygodni od ogłoszenia wyroku, sprostować błędy pisarskie albo rachunkowe i inne oczywiste omyłki.

§ 2

Strony, należycie zawiadomione przez sekretarza, mogą zgłosić uwagi na piśmie w terminie określonym przez prezesa.

§ 3

Sąd rozstrzyga na posiedzeniu niejawnym.

§ 4

Oryginał postanowienia zawierającego sprostowanie dołącza się do oryginału wyroku podlegającego sprostowaniu. Wzmiankę o tym postanowieniu umieszcza się na marginesie oryginału wyroku podlegającego sprostowaniu.

Artykuł 85

Jeżeli Sąd nie orzekł o kosztach, każda ze stron może w ciągu miesiąca od doręczenia wyroku zgłosić do Sądu wniosek o uzupełnienie wyroku.

Wniosek doręcza się stronie przeciwnej, której prezes wyznacza termin na wniesienie uwag na piśmie.

Po wniesieniu przez strony uwag Sąd, po wysłuchaniu rzecznika generalnego, rozstrzyga o dopuszczalności wniosku oraz o jego zasadności.

Artykuł 86

Sekretarz zapewnia publikację orzeczeń Sądu.

Rozdział 6 **KOSZTY**

Artykuł 87

§ 1

Sąd rozstrzyga o kosztach w wyroku lub postanowieniu kończącym postępowanie.

§ 2

Kosztami zostaje obciążona, na żądanie strony przeciwnej, strona przegrywająca sprawę.

Jeżeli więcej niż jedna strona przegrała sprawę, Sąd rozstrzyga o rozdziale kosztów.

§ 3

W razie częściowego tylko uwzględnienia żądań każdej ze stron oraz w wypadkach szczególnych Sąd może postanowić, że koszty zostaną rozdzielone albo że każda ze stron poniesie własne koszty.

Niezależnie od wyniku sprawy Sąd może nałożyć na stronę obowiązek zwrotu kosztów, które w rezultacie jej działania, niemającego uzasadnionego powodu lub podjętego w złej wierze, poniosła druga strona.

§ 4

Państwa członkowskie oraz instytucje, które wstąpiły do sprawy w charakterze interwenienta, pokrywają własne koszty.

Państwa będące stronami porozumienia EOG, inne niż państwa członkowskie, jak również Urząd Nadzoru EFTA, które wstąpiły do sprawy w charakterze interwenienta, pokrywają własne koszty.

Sąd może postanowić, iż interwenienci niewymienieni w poprzednim akapicie pokrywają własne koszty.

§ 5

Strona cofająca skargę zostaje obciążona kosztami, jeżeli strona przeciwna wniosła o to w swoich uwagach dotyczących cofnięcia skargi. Jednakże, na żądanie strony cofającej skargę, koszty ponosi strona przeciwna, jeżeli wydaje się to uzasadnione ze względu na jej postępowanie.

Jeżeli strony zgodziły się co do kosztów, Sąd rozstrzyga zgodnie z ugodą.

Jeżeli strony nie żądają zwrotu kosztów, ponoszą własne koszty.

§ 6

W przypadku umorzenia postępowania rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów zależy od uznania Sądu.

Artykuł 88

Nie uchybiając przepisom art. 87 § 3 akapit drugi, w sporach między Unią a jej pracownikami instytucje pokrywają poniesione przez nie koszty.

Artykuł 89

Niezbędne koszty postępowania egzekucyjnego poniesione przez stronę zwraca strona przeciwna według stawek opłat obowiązujących w państwie, na którego terytorium prowadzono egzekucję.

Artykuł 90

Postępowanie przed Sądem jest wolne od opłat, z zastrzeżeniem poniższych wyjątków:

- a) jeżeli Sąd poniósł koszty, których można było uniknąć, może zarządzić zwrot tych kosztów od strony, która je spowodowała;
- b) strona, na której wniosek sporządzono odpisy i przekłady, których koszty sekretarz uzna za nadmierne, zwraca koszty ich sporządzenia zgodnie ze stawką opłat określoną w art. 24 § 5.

Artykuł 91

Nie uchybiając przepisom artykułu poprzedzającego, do kosztów podlegających zwrotowi zalicza się:

- a) kwoty należne świadkom i biegłym na podstawie art. 74;

- b) niezbędne wydatki poczynione przez strony w związku z postępowaniem, w szczególności koszty podróży i pobytu, a także wynagrodzenia pełnomocników, doradców, adwokatów lub radców prawnych.

Artykuł 92

§ 1

W razie sporu dotyczącego kosztów podlegających zwrotowi Sąd, na wniosek zainteresowanej strony i po wysłuchaniu uwag strony przeciwnej, wydaje postanowienie niepodlegające zaskarżeniu.

§ 2

Strony mogą wystąpić o uwierzytelniony odpis postanowienia potrzebnego do prowadzenia postępowania egzekucyjnego.

Artykuł 93

§ 1

Kasa Sądu i jej dłużnicy dokonują płatności w euro.

§ 2

Jeżeli koszty podlegające zwrotowi zostały poniesione w walucie innej niż euro lub jeżeli czynności stanowiące podstawę wypłaty zostały dokonane w kraju, którego walutą nie jest euro, wymiana waluty następuje po referencyjnym kursie Europejskiego Banku Centralnego obowiązującym w dniu dokonywania płatności.

Rozdział 7
POMOC W ZAKRESIE KOSZTÓW POSTĘPOWANIA

Artykuł 94

§ 1

W celu zapewnienia skutecznego dostępu do wymiaru sprawiedliwości dla potrzeb postępowań przed Sądem przyznawana jest pomoc w zakresie kosztów postępowania, zgodnie z określonymi poniżej zasadami.

Pomoc w zakresie kosztów postępowania obejmuje, w całości lub w części, koszty związane z doradztwem i reprezentowaniem przed Sądem. Koszty te pokrywa kasa Sądu.

§ 2

Każda osoba fizyczna, która ze względu na swoją sytuację materialną nie jest w stanie w całości lub w części ponieść kosztów, o których mowa w § 1, jest uprawniona do uzyskania pomocy w zakresie kosztów postępowania.

Sytuację materialną ocenia się w oparciu o czynniki obiektywne, takie jak dochody, posiadany majątek i sytuacja rodzinna.

§ 3

Pomocy w zakresie kosztów postępowania nie przyznaje się, jeżeli czynności, dla których wnosi się o jej przyznanie, są oczywiście niedopuszczalne lub oczywiście bezzasadne.

Artykuł 95

§ 1

Wniosek o przyznanie pomocy w zakresie kosztów postępowania może zostać złożony przed lub po wniesieniu skargi.

Wniosek nie jest objęty przymusem adwokackim.

§ 2

Do wniosku o przyznanie pomocy w zakresie kosztów postępowania należy załączyć wszelkie informacje i dokumenty pozwalające ocenić sytuację materialną wnioskodawcy, w szczególności zaświadczenie wydane przez właściwy krajowy organ, potwierdzające jego sytuację materialną.

Jeżeli wniosek składany jest przed wniesieniem skargi, we wniosku należy zwięźle przedstawić przedmiot skargi, stan faktyczny sprawy i argumentację powoływaną na poparcie skargi. Do wniosku należy załączyć dokumenty dowodzące powołanych w nim twierdzeń.

§ 3

Sąd może ustalić, zgodnie z art. 150, że wnioski o przyznanie pomocy w zakresie kosztów postępowania muszą być składane na formularzu.

Artykuł 96

§ 1

Przed podjęciem decyzji w przedmiocie przyznania pomocy w zakresie kosztów postępowania Sąd wzywa stronę przeciwną do przedstawienia uwag na piśmie, chyba że z przedstawionych już informacji wynika, że warunki ustanowione w art. 94 § 2 nie są spełnione lub że warunki ustanowione w art. 94 § 3 są spełnione.

§ 2

Decyzja w przedmiocie przyznania pomocy w zakresie kosztów postępowania jest podejmowana przez prezesa w formie postanowienia. Prezes może przekazać tę kwestię Sądowi.

Postanowienie o odmowie przyznania pomocy w zakresie kosztów postępowania musi zawierać uzasadnienie.

§ 3

W postanowieniu o przyznaniu pomocy w zakresie kosztów postępowania wyznacza się adwokata lub radcę prawnego, który będzie reprezentował zainteresowanego.

Jeżeli zainteresowany nie dokona wyboru adwokata lub radcy prawnego lub jeżeli Sąd uzna, że jego wybór jest nie do przyjęcia, sekretarz wysyła postanowienie o przyznaniu pomocy w zakresie kosztów postępowania i kopię wniosku o jej przyznanie do właściwego organu zainteresowanego państwa, o którym mowa w załączniku II do regulaminu dodatkowego do regulaminu postępowania przed Trybunałem

Sprawiedliwości. Adwokata lub radcę prawnego, który będzie reprezentował zainteresowanego, wyznacza się z uwzględnieniem sugestii przekazanych przez ten organ.

Postanowienie dotyczące przyznania pomocy w zakresie kosztów postępowania może określać kwotę, która zostanie wypłacona adwokatowi lub radcy prawnemu wyznaczonemu do reprezentowania zainteresowanego, albo określać górną granicę, której, co do zasady, koszty i wynagrodzenie adwokata lub radcy prawnego nie mogą przekroczyć. Postanowienie to może przewidywać udział zainteresowanego w kosztach, o których mowa w art. 94 § 1, z uwzględnieniem jego sytuacji materialnej.

§ 4

Złożenie wniosku o przyznanie pomocy w zakresie kosztów postępowania zawiesza bieg terminu na wniesienie skargi do chwili doręczenia postanowienia w przedmiocie tego wniosku lub, w przypadkach określonych w drugim akapicie § 3, postanowienia wyznaczającego adwokata lub radcę prawnego, który będzie reprezentował wnioskodawcę.

§ 5

Jeżeli w toku postępowania przed Sądem uległy zmianie okoliczności stanowiące podstawę przyznania pomocy w zakresie kosztów postępowania, prezes może, z urzędu lub na wniosek i po wysłuchaniu zainteresowanego, cofnąć tę pomoc. Prezes może przekazać tę kwestię Sądowi.

Postanowienie o cofnięciu pomocy w zakresie kosztów postępowania musi zawierać uzasadnienie.

§ 6

Postanowienia wydane na mocy niniejszego artykułu nie podlegają zaskarżeniu.

Artykuł 97

§ 1

W przypadku przyznania pomocy w zakresie kosztów postępowania prezes może, na wniosek adwokata lub radcy prawnego zainteresowanego, zarządzić wypłatę zaliczki na rzecz tego adwokata lub radcy prawnego.

§ 2

Jeżeli na mocy orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie korzystający z pomocy w zakresie kosztów postępowania musi ponieść koszty własne, prezes ustala na podstawie postanowienia, zawierającego uzasadnienie i niepodlegającego zaskarżeniu, koszty i wynagrodzenie adwokata lub radcy prawnego, które pokrywa kasa Sądu. Prezes może przekazać tę kwestię Sądowi.

§ 3

Jeżeli w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie Sąd obciążył stronę przeciwną kosztami korzystającego z pomocy w zakresie kosztów postępowania, strona ta ma obowiązek zwrócić kasie Sądu kwoty wypłacone tytułem zaliczki na poczet pomocy.

W razie sporu lub jeżeli strona nie stosuje się do wezwania ze strony sekretarza do zwrotu tych kwot, prezes orzeka w drodze postanowienia zawierającego uzasadnienie i niepodlegającego zaskarżeniu. Prezes może przekazać tę kwestię Sądowi.

§ 4

Jeżeli korzystający z pomocy w zakresie kosztów postępowania przegra sprawę, Sąd może, jeżeli wymagają tego względy słuszności, orzekając w przedmiocie kosztów w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie, zarządzić, że strona lub większa liczba stron poniesie koszty własne lub że koszty te, w całości lub w części, zostaną pokryte przez kasę Sądu w ramach pomocy w zakresie kosztów postępowania.

Rozdział 8 **COFNIĘCIE SKARGI**

Artykuł 98

Jeżeli przed wydaniem orzeczenia strony zawrą ugodę i zawiadomią Sąd o zrzeczeniu się wszelkich roszczeń, prezes zarządza wykreślenie sprawy z rejestru oraz rozstrzyga o kosztach zgodnie z art. 87 § 5, uwzględniając propozycje stron w tym zakresie.

Powyższy przepis nie ma zastosowania do skarg określonych w art. 263 i 265 TFUE.

Artykuł 99

Jeżeli skarżący zawiadomi Sąd na piśmie o cofnięciu skargi, prezes zarządza wykreślenie sprawy z rejestru i rozstrzyga o kosztach zgodnie z art. 87 § 5.

Rozdział 9 **DOREČZENIA**

Artykuł 100

§ 1

Dokonywanie przewidzianych w niniejszym regulaminie doręczeń, w miejscu wskazanym przez adresata jako adres do doręczeń, zapewniane jest przez sekretarza poprzez wysłanie odpisu dokumentu listem poleconym za potwierdzeniem odbioru albo przekazanie go za potwierdzeniem odbioru bezpośrednio adresatowi.

Sekretarz przygotowuje i uwierzytelnia odpisy dokumentów do doręczenia, z wyjątkiem przypadków, gdy odpisy doręczane są przez strony, zgodnie z art. 43 § 1.

§ 2

Jeżeli zgodnie z art. 44 § 2 akapit drugi, adresat wyraził zgodę na dokonywanie doręczeń za pośrednictwem faksu lub innego technicznego środka komunikacji, wszelkie dokumenty procesowe, w tym wyroki i postanowienia Sądu, mogą być doręczane poprzez przekazanie ich kopii za pośrednictwem tych środków.

Wyroki i postanowienia doręczane zgodnie z art. 55 statutu państwom członkowskim i instytucjom, które nie były stronami sporu, są im przesyłane za pośrednictwem faksu lub innego technicznego środka komunikacji.

Jeżeli z powodów technicznych lub z uwagi na obszerność dokumentu przekazanie takie nie jest możliwe, dokument należy doręczyć, o ile adresat nie wskazał adresu do doręczeń, na adres jego miejsca zamieszkania w sposób określony w § 1 niniejszego artykułu. Adresata powiadamia się o tym za pośrednictwem faksu lub innego technicznego środka komunikacji. Doręczenie listem poleconym uznaje się za skuteczne dziesiątego dnia następującego po dniu złożenia listu poleconego na poczcie w miejscu, w którym znajduje się siedziba Sądu, chyba że potwierdzenie odbioru wykaże, że list doręczono innego dnia albo adresat, w terminie trzech tygodni od dnia powiadomienia go za pośrednictwem faksu lub innego technicznego środka komunikacji, poinformuje sekretarza, że nie otrzymał dokumentu, który miał mu być doręczony.

§ 3

Sąd może, w drodze decyzji, określić zasady, na jakich dokument procesowy może zostać doręczony drogą elektroniczną. Decyzja ta podlega opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Rozdział 10 **TERMINY**

Artykuł 101

§ 1

Terminy procesowe przewidziane traktatami, statutem oraz niniejszym regulaminem oblicza się w sposób następujący:

- a) jeżeli początkiem terminu oznaczonego w dniach, tygodniach, miesiącach lub latach jest pewne zdarzenie lub czynność, przy obliczaniu terminu nie uwzględnia się dnia, w którym zdarzenie to nastąpiło lub czynność została podjęta;
- b) termin oznaczony w tygodniach, miesiącach lub latach upływa tego dnia w ostatnim tygodniu, miesiącu lub roku, który nazwą lub cyfrą odpowiada temu dniowi, w którym stanowiące początek jego terminu zdarzenie nastąpiło lub czynność została podjęta. Jeżeli w okresie oznaczonym w miesiącach lub latach, dzień, w którym powinien upłynąć termin w ostatnim miesiącu nie występuje, termin ten upływa ostatniego dnia tego miesiąca;
- c) jeżeli termin oznaczony jest w miesiącach i dniach, oblicza się najpierw pełne miesiące, a następnie dni;
- d) do biegu terminów wlicza się święta urzędowe, niedziele i soboty;
- e) wakacje sądowe nie wstrzymują biegu terminów.

§ 2

Jeżeli koniec terminu przypada w sobotę, niedzielę albo w dniu święta urzędowego, termin upływa następnego dnia roboczego.

Wykaz świąt urzędowych, sporządzony przez Trybunał Sprawiedliwości i opublikowany w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* ma zastosowanie również do Sądu.

Artykuł 102

§ 1

Jeżeli termin do zaskarżenia aktu wydanego przez instytucję biegnie od dnia opublikowania tego aktu, termin ten jest liczony w sposób określony w art. 101 § 1 lit. a), począwszy od upływu czternastego dnia następującego po dniu opublikowania tego aktu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

§ 2

Terminy procesowe są przedłużane o dziesięciodniowy termin uwzględniający odległość.

Artykuł 103

§ 1

Terminy wyznaczone na podstawie niniejszego regulaminu mogą być przedłużane przez tego, kto je wyznaczył.

§ 2

Prezes może upoważnić sekretarza do wyznaczania lub przedłużania określonych terminów, których wyznaczanie lub przedłużanie należy do niego zgodnie z niniejszym regulaminem.

TYTUŁ 3 PROCEDURY SZCZEGÓLNE

Rozdział 1 ZAWIESZENIE WYKONANIA AKTU LUB POSTĘPOWANIA EGZEKUCYJNEGO I INNE ŚRODKI TYMCZASOWE

Artykuł 104

§ 1

Wniosek o zawieszenie wykonania, zgodnie z art. 278 TFUE oraz art. 157 TEWEA, aktu wydanego przez instytucję, jest dopuszczalny tylko wtedy, gdy wnioskodawca zaskarżył ten akt do Sądu.

Wniosek dotyczący innego środka tymczasowego, o którym mowa w art. 279 TFUE, jest dopuszczalny tylko wtedy, gdy zostaje złożony przez stronę występującą w sprawie toczącej się przed Sądem i odnosi się do tej sprawy.

§ 2

We wnioskach, o których mowa w § 1, należy określić przedmiot sporu, wskazać okoliczności niecierpiące zwłoki, a także uprawdopodobnić z faktycznego i prawnego punktu widzenia konieczność zastosowania środka.

§ 3

Wniosek składa się w odrębnym piśmie procesowym, zgodnie z art. 43 i 44.

Artykuł 105

§ 1

Wniosek doręcza się stronie przeciwnej, a prezes Sądu wyznacza krótki termin, w którym strona ta ma możliwość przedstawienia uwag na piśmie bądź ustnie.

§ 2

Prezes Sądu może zarządzić przeprowadzenie dowodu.

Prezes Sądu może uwzględnić wniosek nawet przed przedstawieniem uwag przez stronę przeciwną. Decyzja ta może zostać zmieniona lub uchylona, także z urzędu.

Artykuł 106

Jeżeli prezes Sądu jest nieobecny lub nie może uczestniczyć w obradach, przy rozpatrywaniu wniosku zastępuje go inny sędzia wyznaczony w tym celu na podstawie decyzji podjętej przez Sąd zgodnie z art. 10.

Artykuł 107

§ 1

W sprawie wniosku wydaje się postanowienie z uzasadnieniem. Postanowienie doręcza się niezwłocznie stronom.

§ 2

Wykonanie postanowienia może zostać uzależnione od złożenia przez wnioskodawcę zabezpieczenia, którego wysokość i sposób złożenia określa się stosownie do okoliczności.

§ 3

Postanowienie może wskazywać dzień, w którym środek tymczasowy wygasa. W braku takiego wskazania, środek ten wygasa z chwilą ogłoszenia wyroku kończącego postępowanie.

§ 4

Postanowienie ma jedynie skutek tymczasowy i nie wpływa na rozstrzygnięcie Sądu co do istoty sprawy.

Artykuł 108

Na wniosek strony postanowienie może w każdym czasie zostać zmienione lub uchylone, ze względu na zmianę okoliczności.

Artykuł 109

Oddalenie wniosku o zarządzenie środka tymczasowego nie zamyka stronie, która z nim wystąpiła, możliwości ponownego złożenia wniosku w razie pojawienia się nowych okoliczności.

Artykuł 110

Przepisy niniejszego rozdziału stosuje się do wniosków o zawieszenie postępowania egzekucyjnego dotyczącego wykonania orzeczenia Sądu lub aktu przyjętego przez inną instytucję, złożonych na podstawie art. 280 i 299 TFUE oraz art. 164 TEWEA.

Postanowienie uwzględniające wniosek określa, w stosownym przypadku, dzień wygaśnięcia środka tymczasowego.

Rozdział 2 **KWESTIE INCYDENTALNE**

Artykuł 111

Jeżeli Sąd jest oczywiście niewłaściwy do rozpoznania skargi lub jeżeli skarga jest oczywiście niedopuszczalna albo oczywiście pozbawiona podstawy prawnej Sąd, po wysłuchaniu rzecznika generalnego, może, bez dalszych czynności procesowych, podjąć decyzję, wydając postanowienie z uzasadnieniem.

Artykuł 112

Skierowanie skargi do rozpoznania przez Trybunał Sprawiedliwości, zgodnie z art. 54 akapit drugi statutu, następuje w razie oczywistej niewłaściwości bez dalszych czynności procesowych w formie postanowienia z uzasadnieniem.

Artykuł 113

Sąd może w każdym czasie, po wysłuchaniu stron, stwierdzić z urzędu, że skarga jest niedopuszczalna ze względu na bezwzględne przeszkody procesowe albo stwierdzić, iż skarga stała się bezprzedmiotowa i że nie ma potrzeby jej rozpatrywania; decyzja jest podejmowana zgodnie z art. 114 §§ 3 i 4.

Artykuł 114

§ 1

Strona wnosząca o stwierdzenie przez Sąd niedopuszczalności skargi, niewłaściwości sądu lub o rozstrzygnięcie kwestii incydentalnej bez rozpatrywania istoty sprawy, składa wniosek w odrębnym piśmie.

Wniosek, poza określeniem żądań strony, zawiera uzasadnienie faktyczne i prawne; do wniosku załącza się dokumenty powołane na jego poparcie.

§ 2

Niezwłocznie po przedłożeniu wniosku, prezes wyznacza termin, w którym strona przeciwna może przedstawić na piśmie swoje żądania oraz uzasadnienie faktyczne i prawne.

§ 3

Jeżeli Sąd nie zadecyduje inaczej, pozostała część postępowania w przedmiocie wniosku odbywa się ustnie.

§ 4

Sąd, po wysłuchaniu rzecznika generalnego, rozstrzyga w przedmiocie wniosku albo pozostawia tę sprawę do rozstrzygnięcia w wyroku. Sąd kieruje sprawę do Trybunału Sprawiedliwości, jeżeli sprawa należy do właściwości Trybunału Sprawiedliwości.

Jeżeli Sąd odrzuca wniosek albo pozostawia kwestię do rozstrzygnięcia w wyroku, prezes wyznacza nowe terminy dalszych czynności procesowych.

Rozdział 3 **INTERWENCJA**

Artykuł 115

§ 1

Wniosek o dopuszczenie do sprawy w charakterze interwenienta należy złożyć najpóźniej przed upływem sześciu tygodni od dnia ogłoszenia, o którym mowa w art. 24 § 6 albo, z zastrzeżeniem art. 116 § 6, przed podjęciem decyzji o otwarciu procedury ustnej, o której mowa w art. 53.

§ 2

Wniosek o dopuszczenie do sprawy w charakterze interwenienta powinien zawierać:

- a) oznaczenie sprawy;

- b) oznaczenie głównych stron sporu;
- c) nazwisko lub nazwę oraz miejsce zamieszkania albo siedzibę interwenienta;
- d) adres do doręczeń dla interwenienta w miejscu, w którym znajduje się siedziba Sądu;
- e) żądania, które interwenient zamierza poprzeć;
- f) wskazanie okoliczności uzasadniających prawo wstąpienia do sprawy w charakterze interwenienta, jeżeli wniosek jest składany na podstawie art. 40 akapit drugi lub trzeci statutu.

Przepisy art. 43 i 44 stosuje się.

§ 3

Interwenient jest reprezentowany zgodnie z art. 19 statutu.

Artykuł 116

§ 1

Wniosek o dopuszczenie do sprawy w charakterze interwenienta doręcza się stronom.

Przed rozstrzygnięciem w przedmiocie wniosku prezes umożliwia stronom przedstawienie uwag pisemnych lub ustnych.

Prezes rozstrzyga w przedmiocie wniosku o dopuszczenie do sprawy w charakterze interwenienta w drodze postanowienia albo przekazuje wniosek do rozpatrzenia przez Sąd. W przypadku nieuwzględnienia wniosku, postanowienie uzasadnia się.

§ 2

Jeżeli interwencja, co do której złożono wniosek w określonym w art. 115 § 1 terminie sześciu tygodni, zostaje dopuszczona, interwenientowi przekazuje się wszelkie dokumenty procesowe doręczane stronom. Prezes może jednak, na wniosek jednej ze stron, nie przekazać dokumentów tajnych lub poufnych.

§ 3

Interwenient akceptuje stan sprawy, w jakim się ona znajduje w chwili jego wstąpienia.

§ 4

W przypadkach określonych w § 2 niniejszego artykułu prezes wyznacza termin, w którym interwenient może złożyć swoje uwagi.

Uwagi interwenienta zawierają:

- a) stanowisko popierające uwzględnienie albo odrzucenie, w całości lub w części, żądań jednej ze stron;
- b) wskazanie zarzutów i argumentów uzasadniających żądania interwenienta;
- c) w stosownym przypadku, wskazanie dowodów na poparcie żądań interwenienta.

§ 5

Po złożeniu uwag przez interwenienta, prezes, w stosownym przypadku, wyznacza termin, w którym strony mogą na nie odpowiedzieć.

§ 6

Jeżeli wniosek o dopuszczenie do sprawy w charakterze interwenienta zostaje złożony po upływie określonego w art. 115 § 1 terminu sześciu tygodni, interwenient może, na podstawie przekazanego mu sprawozdania na rozprawę, przedstawić uwagi w toku procedury ustnej.

Rozdział 4

WYROKI SĄDU WYDANE PO UCHYLENIU JEGO ORZECZENIA I PRZEKAZANIU SPRAWY DO PONOWNEGO ROZPOZNANIA

Artykuł 117

W przypadku uchylenia przez Trybunał Sprawiedliwości wyroku lub postanowienia Sądu i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd, Sąd jest związany wyrokiem przekazującym sprawę do ponownego rozpoznania.

Artykuł 118

§ 1

W przypadku uchylenia przez Trybunał Sprawiedliwości wyroku lub postanowienia izby, prezes Sądu może przydzielić sprawę innej izbie składającej się z takiej samej liczby sędziów.

§ 2

W przypadku uchylenia przez Trybunał Sprawiedliwości wyroku lub postanowienia wydanego przez Sąd w pełnym składzie lub w składzie wielkiej izby, sprawa zostaje przydzielona temu składowi Sądu, który wydał wyrok lub postanowienie.

§ 2a

W przypadku uchylenia przez Trybunał Sprawiedliwości wyroku lub postanowienia wydanego przez Sąd w składzie jednego sędziego, prezes Sądu przydziela sprawę izbie złożonej z trzech sędziów, której członkiem nie jest ten sędzia.

§ 3

W przypadkach, o których mowa w § 1, 2 i 2a niniejszego artykułu, stosuje się art. 13 § 2, art. 14 § 1 i art. 51.

Artykuł 119

§ 1

Jeżeli wyrok przekazujący sprawę do ponownego rozpoznania został wydany po zakończeniu przez Sąd procedury pisemnej, postępowanie przebiega w sposób następujący:

- a) w terminie dwóch miesięcy od doręczenia mu wyroku Trybunału Sprawiedliwości skarżący może przedstawić swoje uwagi na piśmie;
- b) w ciągu miesiąca następującego po zawiadomieniu pozwanego o powyższych uwagach, może on przedstawić swoje uwagi na piśmie. Termin wyznaczony pozwanemu na przedstawienie uwag w żadnym razie nie może być krótszy niż dwa miesiące od doręczenia mu wyroku Trybunału Sprawiedliwości;
- c) w ciągu miesiąca następującego po jednoczesnym zawiadomieniu interwenienta o uwagach skarżącego i pozwanego, interwenient może przedstawić swoje uwagi na piśmie. Termin wyznaczony interwenientowi na przedstawienie tych uwag w żadnym razie nie może być krótszy niż dwa miesiące od doręczenia mu wyroku Trybunału Sprawiedliwości.

§ 2

Jeżeli wyrok przekazujący sprawę do ponownego rozpoznania został wydany przed zakończeniem przez Sąd procedury pisemnej, zostaje ona, w ramach środków organizacji postępowania przyjętych przez Sąd, podjęta na etapie, w którym się znajdowała.

§ 3

Jeżeli jest to uzasadnione okolicznościami, Sąd może zezwolić na uzupełnienie uwag przedstawionych na piśmie.

Artykuł 120

Postępowanie prowadzone jest zgodnie z przepisami tytułu drugiego niniejszego regulaminu.

Artykuł 121

Sąd orzeka o kosztach postępowania przed Sądem oraz postępowania odwoławczego przed Trybunałem Sprawiedliwości.

Rozdział 4a
**ORZECZENIA SĄDU WYDANE PO PODDANIU JEGO ORZECZENIA
WYJĄTKOWEJ PROCEDURZE PONOWNEGO ROZPOZNANIA I PRZEKAZANIU
SPRAWY DO PONOWNEGO ROZPOZNANIA**

Artykuł 121a

W przypadku poddania przez Trybunał Sprawiedliwości wyroku lub postanowienia Sądu wyjątkowej procedurze ponownego rozpoznania i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd, Sąd jest związany wyrokiem przekazującym sprawę do ponownego rozpoznania.

Artykuł 121b

§ 1

W przypadku przekazania przez Trybunał Sprawiedliwości do ponownego rozpoznania sprawy, w której pierwotnie orzekała izba, prezes Sądu może przydzielić sprawę innej izbie składającej się z takiej samej liczby sędziów.

§ 2

W przypadku przekazania przez Trybunał Sprawiedliwości do ponownego rozpoznania sprawy, w której Sąd pierwotnie orzekał w pełnym składzie lub w składzie wielkiej izby, sprawa zostaje przydzielona temu składowi Sądu, który wydał orzeczenie.

§ 3

W przypadkach, o których mowa w §§ 1 i 2 niniejszego artykułu, stosuje się art. 13 § 2, art. 14 § 1 i art. 51 § 1.

Artykuł 121c

§ 1

W terminie miesiąca od doręczenia wyroku Trybunału Sprawiedliwości strony postępowania przed Sądem mogą przedstawić swe uwagi w przedmiocie wniosków, jakie z tego wyroku wynikają dla rozstrzygnięcia sporu. Termin ten nie może zostać przedłużony.

§ 2

Sąd może, tytułem zastosowania środków organizacji postępowania, wezwać strony toczącego się przed nim postępowania do złożenia pism procesowych oraz zdecydować o wysłuchaniu ich w toku procedury ustnej.

Artykuł 121d

Sąd orzeka o kosztach postępowania toczącego się przed nim po przeprowadzeniu wyjątkowej procedury ponownego rozpoznania jego orzeczenia.

Rozdział 5 **WYROKI ZAOCZNE I SPRZECIWIY**

Artykuł 122

§ 1

Jeżeli pozwany, któremu skarga została właściwie doręczona, nie złożył odpowiedzi na skargę w przepisanej formie i przepisany terminie, skarżący może wystąpić do Sądu o wydanie wyroku zaocznego.

Wniosek ten doręcza się pozwanemu. Sąd może zdecydować o otwarciu procedury ustnej w przedmiocie wniosku.

§ 2

Przed wydaniem wyroku zaocznego Sąd bada dopuszczalność skargi, spełnienie wymagań formalnych oraz zasadność żądań przedstawionych w skardze. Sąd może zarządzić przeprowadzenie dowodu.

§ 3

Wyrok zaoczny podlega wykonaniu. Sąd może jednakże zawiesić wykonanie wyroku aż do wydania rozstrzygnięcia w przedmiocie sprzeciwu wniesionego na podstawie § 4 albo uzależnić wykonanie wyroku od złożenia zabezpieczenia, którego wysokość i sposób złożenia określone są stosownie do okoliczności; zabezpieczenie podlega zwrotowi w razie braku sprzeciwu albo jego odrzucenia.

§ 4

Od wyroku zaocznego można wnieść sprzeciw. Sprzeciw wnosi się w terminie miesiąca od doręczenia wyroku, w sposób określony w art. 43 i 44.

§ 5

Po doręczeniu sprzeciwu prezes wyznacza termin, w którym strona przeciwna może przedstawić uwagi na piśmie.

Postępowanie prowadzi się zgodnie z przepisami tytułu drugiego niniejszego regulaminu.

§ 6

Sąd rozstrzyga wyrokiem, od którego nie można wnieść sprzeciwu. Oryginał wyroku dołącza się do oryginału wyroku zaocznego. Wzmiankę o wyroku umieszcza się na marginesie oryginału wyroku zaocznego.

Rozdział 6 NADZWYCZAJNE ŚRODKI ZASKARŻENIA

Sekcja 1 – Powództwo osoby trzeciej przeciwko prawomocnemu orzeczeniu

Artykuł 123

§ 1

Przepisy art. 43 i 44 stosuje się do powództwa osoby trzeciej przeciwko prawomocnemu orzeczeniu. Powinno ono ponadto zawierać:

- a) oznaczenie zaskarżonego wyroku;
- b) wskazanie, w jaki sposób wyrok ten narusza prawa osoby trzeciej wnoszącej powództwo przeciwko prawomocnemu orzeczeniu;
- c) wskazanie powodów, dla których osoba trzecia wnosząca powództwo przeciwko prawomocnemu orzeczeniu nie mogła wziąć udziału w postępowaniu przed Sądem, w którym zapadł zaskarżony wyrok.

Powództwo skierowane jest przeciwko wszystkim stronom postępowania przed Sądem, w którym zapadł zaskarżony wyrok.

Jeżeli wyrok został opublikowany w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*, powództwo wnosi się w terminie dwóch miesięcy od publikacji wyroku.

§ 2

Na wniosek osoby trzeciej wnoszącej powództwo przeciwko prawomocnemu orzeczeniu wykonanie zaskarżonego wyroku może zostać zawieszona. Przepisy tytułu trzeciego rozdziału 1 niniejszego regulaminu stosuje się.

§ 3

W razie uwzględnienia powództwa osoby trzeciej przeciwko prawomocnemu orzeczeniu, zaskarżony wyrok podlega odpowiedniej zmianie.

Oryginał wyroku wydanego w rezultacie uwzględnienia powództwa osoby trzeciej przeciwko prawomocnemu orzeczeniu dołącza się do oryginału zaskarżonego wyroku. Wzmiankę o wydanym wyroku umieszcza się na marginesie oryginału zaskarżonego wyroku.

§ 4

Jeżeli odwołanie wniesione do Trybunału Sprawiedliwości oraz powództwo osoby trzeciej przeciwko prawomocnemu orzeczeniu wniesione do Sądu są skierowane przeciwko temu samemu wyrokowi Sądu, Sąd może, po wysłuchaniu stron, zawiesić postępowanie do czasu wydania wyroku przez Trybunał Sprawiedliwości.

Artykuł 124

Rozpoznanie powództwa osoby trzeciej przeciwko prawomocnemu orzeczeniu przydziela się izbie, która wydała zaskarżony wyrok; jeżeli wyrok został wydany przez Sąd w pełnym składzie lub w składzie wielkiej izby, skargę przydziela się temu składowi Sądu. Jeżeli wyrok został wydany przez Sąd w składzie jednego sędziego, rozpoznanie powództwa osoby trzeciej przeciwko prawomocnemu orzeczeniu przydziela się temu sędziemu.

Sekcja 2 – Wznowienie postępowania

Artykuł 125

Bez uchybienia terminowi dziesięciu lat, określonego w art. 44 akapit trzeci statutu, skarga o wznowienie postępowania powinna zostać złożona w terminie trzech miesięcy od dnia, w którym wnoszący skargę powziął wiadomość o okolicznościach faktycznych, które stanowią jej podstawę.

Artykuł 126

§ 1

Przepisy art. 43 i 44 stosuje się do skargi o wznowienie postępowania; ponadto skarga

powinna zawierać:

- a) oznaczenie zaskarżonego wyroku;
- b) wskazanie części wyroku, w odniesieniu do których składana jest skarga o wznowienie postępowania;
- c) wskazanie okoliczności faktycznych, stanowiących podstawę skargi;
- d) wskazanie środków dowodowych na potwierdzenie istnienia okoliczności faktycznych uzasadniających wznowienie postępowania oraz dotrzymania terminu przewidzianego w artykule poprzedzającym.

§ 2

Skargę składa się przeciwko wszystkim stronom sporu, którego dotyczy zaskarżony wyrok.

Artykuł 127

§ 1

Rozpoznanie skargi o wznowienie postępowania przydziela się izbie, która wydała zaskarżony wyrok; jeżeli wyrok wydał Sąd w pełnym składzie lub w składzie wielkiej izby, skargę przydziela się temu składowi Sądu. Jeżeli wyrok został wydany przez Sąd w składzie jednego sędziego, skargę przydziela się temu sędziemu.

§ 2

Sąd, po wysłuchaniu rzecznika generalnego i z uwzględnieniem przedstawionych na piśmie uwag stron, rozstrzyga o dopuszczalności skargi, nie przesądzając o istocie sprawy.

§ 3

Jeżeli Sąd uzna skargę za dopuszczalną, przystępuje do rozpoznania istoty sprawy i wydaje wyrok, zgodnie z niniejszym regulaminem.

§ 4

Oryginał wyroku załącza się do oryginału wyroku wydanego w postępowaniu, którego wznowienie dotyczy. Wzmiankę o wyroku umieszcza się na marginesie oryginału wyroku wydanego w postępowaniu, którego wznowienie dotyczy.

Artykuł 128

Jeżeli odwołanie wniesione do Trybunału Sprawiedliwości oraz skarga o wznowienie postępowania wniesiona do Sądu dotyczą tego samego wyroku Sądu, Sąd może, po wysłuchaniu stron, zawiesić postępowanie do czasu wydania wyroku przez Trybunał Sprawiedliwości.

Sekcja 3 – Wykładnia wyroków

Artykuł 129

§ 1

Wniosek o wykładnię wyroku sporządza się zgodnie z art. 43 i 44. Ponadto powinien on zawierać:

- a) oznaczenie wyroku;
- b) wskazanie części wyroku, które mają podlegać wykładni.

Wniosek wnosi się przeciwko wszystkim stronom sporu, którego dotyczy wyrok.

§ 2

Wniosek o wykładnię wyroku przydziela się izbie, która wydała wyrok mający podlegać wykładni; jeżeli wyrok został wydany przez Sąd w pełnym składzie lub w składzie wielkiej izby, wniosek przydziela się temu składowi Sądu. Jeżeli wyrok został wydany przez Sąd w składzie jednego sędziego, wniosek o wykładnię przydziela się temu sędziemu.

§ 3

Sąd orzeka wyrokiem, po wcześniejszym umożliwieniu stronom przedstawienia uwag i po wysłuchaniu rzecznika generalnego.

Oryginał wyroku interpretacyjnego załącza się do oryginału wyroku interpretowanego. Wzmiankę o wyroku interpretacyjnym umieszcza się na marginesie oryginału wyroku interpretowanego.

§ 4

Jeżeli odwołanie wniesione do Trybunału Sprawiedliwości oraz wniosek o wykładnię wyroku wniesiony do Sądu dotyczą tego samego wyroku, Sąd może, po wysłuchaniu stron, zawiesić postępowanie do czasu wydania wyroku przez Trybunał Sprawiedliwości.

TYTUŁ 4 POSTĘPOWANIE W SPRAWACH Z ZAKRESU WŁASNOŚCI INTELEKTUALNEJ

Artykuł 130

§ 1

Przepisy niniejszego regulaminu stosuje się, z zastrzeżeniem przepisów szczególnych niniejszego tytułu, do skarg dotyczących stosowania przepisów prawa własności intelektualnej przeciwko Urzędowi Harmonizacji w ramach Rynku Wewnętrznego (znaki towarowe i wzory) oraz Wspólnotowemu Urzędowi Odmian Roślin (zwanym dalej „Urzędem”).

§ 2

Przepisów niniejszego tytułu nie stosuje się do skarg przeciwko Urzędowi, jeżeli nie były rozpatrzone uprzednio w postępowaniu przed Izbą Odwoławczą.

Artykuł 131

§ 1

Skargę sporządza się w języku wybranym przez skarżącego spośród języków wymienionych w art. 35 § 1.

§ 2

Język, w którym skargę sporządzono, staje się językiem postępowania, o ile strona skarżąca jest jedyną stroną występującą w postępowaniu przed Izbą Odwoławczą lub jeżeli pozostałe strony postępowania nie sprzeciwiają się temu w terminie określonym przez sekretarza po wniesieniu skargi.

Jeżeli w tym terminie strony występujące w postępowaniu przed Izbą Odwoławczą poinformują sekretarza o ich porozumieniu co do wyboru jednego spośród języków wymienionych w art. 35 § 1, język ten staje się językiem postępowania przed Sądem.

W razie sprzeciwu wobec języka postępowania wybranego przez skarżącego w terminie, o którym mowa powyżej, oraz w braku porozumienia w tym zakresie pomiędzy stronami postępowania przed Izbą Odwoławczą, językiem postępowania jest język, w jakim złożony został w Urzędzie wniosek o rejestrację, którego sprawa dotyczy. Jeżeli jednak, z uwagi na uzasadniony wniosek którejkolwiek ze stron i po wysłuchaniu pozostałych stron, prezes uzna, iż posługiwanie się wybranym językiem nie pozwala wszystkim stronom postępowania przed Izbą Odwoławczą na uczestniczenie w postępowaniu i nie zapewnia obrony ich interesów oraz że jedynie posługiwanie się innym językiem spośród wymienionych w art. 35 § 1 pozwoli zaradzić tej sytuacji, może on wskazać ten inny język jako język postępowania; prezes może przekazać tę kwestię Sądowi.

§ 3

W pismach procesowych i innych dokumentach kierowanych do Sądu oraz w toku procedury ustnej, strona skarżąca może posługiwać się językiem przez siebie wybranym zgodnie z § 1, a każda z pozostałych stron może posługiwać się językiem przez nią wybranym spośród języków wymienionych w art. 35 § 1.

§ 4

Jeżeli, na podstawie § 2, językiem postępowania został język inny niż ten, w którym sporządzono skargę, sekretarz zapewnia przekład skargi na język postępowania.

Każda ze stron jest obowiązana do sporządzenia w rozsądnym terminie wyznaczonym przez sekretarza przekładu na język postępowania pism procesowych lub dokumentów, innych niż skarga, złożonych przez nią, zgodnie z § 3, w innym języku niż język postępowania. Strona przedstawiająca przekład, będący tekstem autentycznym w rozumieniu art. 37, potwierdza wierność takiego przekładu. Pismo procesowe lub dokument zostają usunięte z akt, jeżeli przekład nie zostanie sporządzony w wyznaczonym terminie.

Sekretarz zapewnia przekład wszystkich wypowiedzi dokonanych w toku procedury ustnej na język postępowania oraz, na żądanie którejkolwiek ze stron, również na język, którym strona się posługuje zgodnie z § 3.

Artykuł 132

§ 1

Nie uchybiając przepisom art. 44, skarga powinna zawierać nazwiska lub nazwy wszystkich stron postępowania przed Izbą Odwoławczą, a także adresy wskazane przez nie do doręczeń dokonywanych w toku tego postępowania.

Do skargi załącza się zaskarżoną decyzję Izby Odwoławczej. Konieczne jest wskazanie daty zawiadomienia strony skarżącej o tej decyzji.

§ 2

Jeżeli skarga nie spełnia wymagań określonych w § 1, stosuje się art. 44 § 6.

Artykuł 133

§ 1

Sekretarz informuje Urząd i wszystkie strony postępowania przed Izbą Odwoławczą o wniesieniu skargi. Po ustaleniu języka postępowania zgodnie z art. 131 § 2 sekretarz doręcza skargę.

§ 2

Skargę doręcza się Urzędowi jako stronie pozwanej i stronom postępowania przed Izbą Odwoławczą innym niż strona skarżąca. Zawiadomienie jest dokonywane w języku postępowania.

Doręczenia skargi stronie postępowania przed Izbą Odwoławczą dokonuje się listem poleconym za potwierdzeniem odbioru, wysłanym na adres wskazany przez stronę do doręczeń dokonywanych w postępowaniu przed Izbą Odwoławczą.

§ 3

Po doręczeniu skargi Urząd przekazuje Sądowi akta postępowania przed Izbą Odwoławczą.

Artykuł 134

§ 1

Strony postępowania przed Izbą Odwoławczą, inne niż strona skarżąca, mogą uczestniczyć w postępowaniu przed Sądem w charakterze interwenientów, wnosząc odpowiedź na skargę w przewidzianej formie i w przewidzianym terminie.

§ 2

Interwenienci, o których mowa w § 1, mają takie same prawa procesowe jak strony.

Mogą oni popierać żądania strony, mogą również wnosić żądania i zarzuty niezależnie od tych wniesionych przez strony.

§ 3

Interwenient, o którym mowa w § 1, może w odpowiedzi na skargę wniesioną zgodnie z art. 135 § 1 żądać uchylecia lub zmiany decyzji Izby Odwoławczej w zakresie nieuwzględnionym w skardze, a także podnosić zarzuty, które nie zostały w skardze zawarte.

Żądania i zarzuty wysuwane we wniesionej przez interwenienta odpowiedzi na skargę stają się bezprzedmiotowe w razie cofnięcia skargi.

§ 4

Na zasadzie wyjątku od art. 122, przepisy dotyczące wyroku zaocznego nie mają zastosowania, jeżeli interwenient, o którym mowa w § 1 niniejszego artykułu, wniósł odpowiedź na skargę w przewidzianej formie i w przewidzianym terminie.

Artykuł 135

§ 1

Urząd oraz strony postępowania przed Izbą Odwoławczą, inne niż strona skarżąca, wnoszą odpowiedzi na skargę w terminie dwóch miesięcy od daty doręczenia skargi.

Do odpowiedzi na skargę stosuje się art. 46.

§ 2

Skarga i odpowiedź na skargę mogą być uzupełniane replikami i duplikami stron, w tym także interwenientów, o których mowa w art. 134 § 1, o ile prezes, na podstawie uzasadnionego wniosku złożonego w terminie dwóch tygodni od doręczenia odpowiedzi na skargę lub repliki, uzna to za niezbędne i wyrazi na to zgodę w celu umożliwienia stronie obrony swojego stanowiska.

Prezes wyznacza termin składania tych pism procesowych.

§ 3

Nie uchybiając powyższym postanowieniom, w przypadkach, o których mowa w art. 134 § 3, pozostałe strony mogą w terminie dwóch miesięcy od daty doręczenia im odpowiedzi na skargę przedłożyć pismo, którego treść ogranicza się do odpowiedzi na żądania i zarzuty przedstawione po raz pierwszy w odpowiedzi interwenienta na skargę. Termin ten może zostać przedłużony przez prezesa na uzasadniony wniosek strony.

§ 4

Pisma stron nie mogą zmieniać przedmiotu sporu przed Izbą Odwoławczą.

Artykuł 135a

Po przedłożeniu pism procesowych, o których mowa w art. 135 § 1 oraz, w stosownym przypadku, pism procesowych, o których mowa w art. 135 §§ 2 i 3 niniejszego regulaminu, Sąd może, na podstawie sprawozdania sędziego sprawozdawcy i po wysłuchaniu rzecznika generalnego oraz stron, orzec w przedmiocie skargi bez przeprowadzenia części ustnej postępowania, chyba że jedna ze stron przedłoży wniosek wskazujący powody, dla których wnosi o jej wysłuchanie. Wniosek ten składa się w terminie miesiąca od dnia powiadomienia strony o zakończeniu procedury pisemnej. Prezes może przedłużyć ten termin.

Artykuł 136

§ 1

Jeżeli skarga na decyzję Izby Odwoławczej zostanie uwzględniona, Sąd może postanowić, że Urząd poniesie jedynie własne koszty.

§ 2

Niezbędne koszty poniesione przez strony w związku z postępowaniem przed Izbą Odwoławczą oraz koszty sporządzenia wymaganych zgodnie z art. 131 § 4 akapit drugi przekładów pism i innych dokumentów na język postępowania, uznaje się za koszty podlegające zwrotowi.

W razie dokonania niedokładnego przekładu stosuje się art. 87 § 3 akapit drugi.

TYTUŁ 5 ODWOŁANIA OD ORZECZEŃ SĄDU DO SPRAW SŁUŻBY PUBLICZNEJ UNII EUROPEJSKIEJ

Artykuł 136a

W przypadku odwołania od orzeczeń Sądu do spraw Służby Publicznej, o którym mowa w art. 9 i 10 załącznika do statutu, językiem postępowania jest język, w którym zostało wydane orzeczenie Sądu do spraw Służby Publicznej, od którego wniesiono odwołanie, z zastrzeżeniem art. 35 § 2 lit. b) i c) i art. 35 § 3 akapit czwarty niniejszego regulaminu.

Artykuł 137

§ 1

Odwołanie wnosi się poprzez złożenie pisma w sekretariacie Sądu lub Sądu do spraw Służby Publicznej.

§ 2

Sekretariat Sądu do spraw Służby Publicznej natychmiast przesyła do sekretariatu Sądu akta sprawy rozpoznawanej w pierwszej instancji oraz, w stosownym przypadku, odwołanie.

Artykuł 138

§ 1

Odwołanie zawiera:

- a) nazwisko albo nazwę oraz miejsce zamieszkania albo siedzibę wnoszącego odwołanie;
- b) oznaczenie pozostałych stron postępowania przed Sądem do spraw Służby Publicznej;
- c) podnoszone zarzuty oraz argumenty na ich poparcie;
- d) żądania wnoszącego odwołanie.

Do odwołania stosuje się art. 43 i art. 44 §§ 2 i 3.

§ 2

Do odwołania załącza się orzeczenie Sądu do spraw Służby Publicznej, od którego wnosi się odwołanie. W odwołaniu wskazuje się dzień, w którym orzeczenie zostało wnoszącemu odwołanie doręczone.

§ 3

Jeżeli odwołanie nie czyni zadość wymogom art. 44 § 3 lub § 2 niniejszego artykułu, stosuje się art. 44 §.

Artykuł 139

§ 1

Żądania zawarte w odwołaniu mają na celu:

- a) uchylenie, w całości lub w części, orzeczenia Sądu do spraw Służby Publicznej;
- b) uwzględnienie, w całości lub w części, żądań przedstawianych w pierwszej instancji,
z wyłączeniem wszelkich nowych żądań.

§ 2

Odwołanie nie może zmieniać przedmiotu postępowania, które toczyło się przed Sądem do spraw Służby Publicznej.

Artykuł 140

Odwołanie doręcza się wszystkim stronom postępowania przed Sądem do spraw Służby Publicznej. Stosuje się art. 45.

Artykuł 141

§ 1

Każda strona postępowania przed Sądem do spraw Służby Publicznej może w terminie dwóch miesięcy od dnia doręczenia odwołania wnieść odpowiedź na odwołanie. Termin ten nie podlega przedłużeniu.

§ 2

Odpowiedź na odwołanie zawiera:

- a) nazwisko albo nazwę oraz miejsce zamieszkania albo siedzibę wnoszącego odpowiedź na odwołanie;
- b) datę doręczenia odwołania;
- c) podnoszone zarzuty oraz argumenty na ich poparcie;
- d) żądania.

Stosuje się art. 43 i art. 44 §§ 2 i 3.

Artykuł 142

§ 1

Żądania zawarte w odpowiedzi na odwołanie mają na celu:

- a) oddalenie, w całości lub w części, odwołania albo uchylene, w całości lub w części, orzeczenia Sądu do spraw Służby Publicznej;
- b) uwzględnienie, w całości lub w części, żądań przedstawianych w pierwszej instancji, z wyłączeniem wszelkich nowych żądań.

§ 2

Odpowiedź na odwołanie nie może zmieniać przedmiotu postępowania, które toczyło się przed Sądem do spraw Służby Publicznej.

Artykuł 143

§ 1

Odwołanie i odpowiedź na odwołanie mogą zostać uzupełnione repliką i dupliką, jeżeli prezes, na podstawie wniosku złożonego przez wnoszącego odwołanie w terminie siedmiu dni od doręczenia odpowiedzi na odwołanie, uzna to za konieczne i wyraźnie zezwoli na przedstawienie repliki w celu umożliwienia wnoszącemu odwołanie obrony swego stanowiska lub w celu przygotowania orzeczenia w przedmiocie odwołania. Prezes wyznacza termin, w którym należy złożyć replikę, a po doręczeniu tego pisma, termin, w którym należy złożyć duplikę.

§ 2

Jeżeli odpowiedź na odwołanie zawiera żądanie uchylecia w całości albo w części orzeczenia Sądu do spraw Służby Publicznej na podstawie zarzutów, które nie zostały podniesione w odwołaniu, wnoszący odwołanie albo inna strona postępowania może, w terminie dwóch miesięcy od doręczenia odpowiedzi na odwołanie, wnieść replikę, której przedmiot ograniczony jest do ustosunkowania się do tych zarzutów. Przepis § 1 stosuje się do wszelkich dodatkowych uwag na piśmie złożonych w następstwie tej repliki.

Artykuł 144

Z zastrzeżeniem poniższych przepisów, do postępowania przed Sądem, którego przedmiot stanowi odwołanie od orzeczenia Sądu do spraw Służby Publicznej, stosuje się artykuły 48 § 2, 49, 50, 51 § 1, 52, 55–64, 76a–110, 115 §§ 2 i 3, 116, 123–127 i 129 niniejszego regulaminu.

Artykuł 145

Jeżeli odwołanie jest w całości lub w części oczywiście niedopuszczalne albo oczywiście bezzasadne, Sąd może, w każdym czasie, na podstawie sprawozdania sędziego sprawozdawcy i po wysłuchaniu rzecznika generalnego, oddalić odwołanie w całości albo w części, orzekając w drodze postanowienia z uzasadnieniem.

Artykuł 146

Po przedłożeniu pism procesowych, o których mowa w art. 141 § 1 oraz, w stosownym przypadku, pism procesowych, o których mowa w art. 143 §§ 1 i 2 niniejszego regulaminu, Sąd może, na podstawie sprawozdania sędziego sprawozdawcy i po wysłuchaniu rzecznika generalnego oraz stron, orzec w przedmiocie odwołania bez przeprowadzenia części ustnej postępowania, chyba że jedna ze stron przedłoży wniosek wskazujący powody, dla których wnosi o jej wysłuchanie. Wniosek ten składa się

w terminie miesiąca od dnia powiadomienia strony o zakończeniu procedury pisemnej. Prezes może przedłużyć ten termin.

Artykuł 147

Sprawozdanie, o którym mowa w art. 52 przedstawia się Sądowi po wniesieniu pism procesowych, o których mowa w art. 141 § 1 i, w stosownym przypadku, art. 143 §§ 1 i 2. W razie niewniesienia wyżej wymienionych pism procesowych, tę samą procedurę stosuje się po upływie terminu do ich wniesienia.

Artykuł 148

Jeżeli odwołanie jest bezzasadne albo jeżeli jest zasadne i Sąd sam orzeka co do istoty sprawy, rozstrzyga on o kosztach.

Artykuł 88 niniejszego regulaminu ma zastosowanie jedynie do odwołań wniesionych przez instytucje.

W drodze odstępstwa od przepisu art. 87 § 2 niniejszego regulaminu Sąd w przypadku odwołań wniesionych przez urzędników lub innych pracowników instytucji może rozstrzygnąć, że koszty zostaną rozdzielone pomiędzy stronami, o ile wymagają tego względy słuszności.

W razie cofnięcia odwołania stosuje się art. 87 § 5 niniejszego regulaminu.

Artykuł 149

Wniosek o dopuszczenie do sprawy w charakterze interwenienta w postępowaniu odwoławczym przed Sądem składa się w terminie miesiąca od dnia ogłoszenia, o którym mowa w art. 24 § 6.

PRZEPISY KOŃCOWE

Artykuł 150

Sąd może wydać praktyczne instrukcje odnoszące się w szczególności do przygotowania i prowadzenia posiedzeń oraz do składania pism procesowych lub uwag na piśmie.

Artykuł 151

Niniejszy regulamin, którego tekstami autentycznymi są jego wersje językowe sporządzone w językach określonych w art. 35 § 1, podlega publikacji w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* i wchodzi w życie pierwszego dnia drugiego miesiąca następującego po jego opublikowaniu.